ਕਵਿਤਾ

بهاوو سا مر س

ਟਾਇਪ ਦਾ ਛਾਪਾ

ਗ੍ਰੰਥ

ਭਾਵਰਸਾਂਮ੍ਰਿਤ

ਜਿਸਕੋ

ਹਾਜੀ ਚਰਾਗ਼ਦੀਨ ਸਰਾਜਦੀਨ

ਤਾਜਰਾਨਿ ਕੁਤਬ ਲਾਂਹੌਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕਸ਼ਮੀਰੀ

ਨੇ

ਮੁਨਸ਼ੀ ਲਾਲਦੀਨ

ਮਾਲਿਕ ਮਤਬਾ ਸੇ

ਐਲਬੀਯਨ ਪ੍ਰੈਸ ਸ਼ਹਿਰ ਲਾਹੌਰ ਦਰਵਾਜ਼ਹ

ਮਸਤੀ ਵਿਖੇ ਛਪਵਾਯਾ ਸੰਨ ੧੯੦੭

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੧ ੴਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸੈਯਾ ॥ ਸੇਤ ਕਰੈ ਜਿਨਸਾਗਰਪੈ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੇਦੁਖਦੂਰ
ਮਿਟਾਏ ।ਰਾਵਣ ਕੇ ਦਸ ਸੀਸ ਕਟੇ ਸੁ ਵਿਭੀਖਨ ਕੇ ਸਿਰ
ਛੱਤ੍ਰ ਫਿਰਾਏ । ਗੌਤਮਨਾਰਿ ਉਧਾਰਿਕਰੀ ਮਿਥਲਾਪਤਿ ਕੇ
ਜਨ ਭੌਨਸੁਹਾਏ । ਸੀਯ ਸਮੇਤਨਮੋ ਤਿਨ ਕੋਇਕ ਆਸਨ
ਠ ਮਹਾਂ ਹਰਿਖਾਏ ॥ ੧ ॥ ਸੈਯਾ ॥ ਕਲਿ ਕੇ ਸਭ ਦੂਖ
ਨਵਾਰਨ ਕੋਭਵਤਾਰਨ ਕੋਜਗਭੀਤਰਆਏ । ਜਗਜੀਰਣ
ਧਨ ਦੂਰ ਕਰੈ ਦ੍ਰਿਢ ਸਾਧਨ ਰਾਮਹਿ ਨਾਮ ਬਤਾਏ । ਤਜ
ਗ ਰਮੇ ਹਰਿ ਮਾਂਹਿ ਭਲੇ ਸਭ ਸੇਵਕਕੇਦੁਖਦੂਰ ਮਿਟਾਏ।
ਰੁਣਾ ਨਿਧਿ ਨਾਨਕ ਕੇ ਪਦ ਮੰਜੁਲ ਬੰਧਤ ਹੌਂ ਮਮ ਨੀਤ
ਹਾਏ ॥ ੨ ॥ ਸੈਯਾ ॥ ਜਿਹ ਨਾਮ ਉਚਾਰਤ ਦੂਖ ਮਿਟ
ਖ ਸੰਪਤਿ ਹੋਇ ਸਦਾ ਗ੍ਰਿਹਿ ਵਾਸੀ । ਕ੍ਰਿਤ ਪੂਰਬ ਪਾਪ
ਟ ਸਭਹੀ ਅਰਿ ਕੇ ਦਲ ਹੋਇ ਸਭੈ ਖਿਣ ਨਾਸ਼ੀ । ਹਿਤ
ਨਵ ਦੇਹ ਧਰੀ ਜਗ ਮੈਂ ਪਰਿ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਸਦਾ ਅਬਿ-
ਸ਼ੀ । ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਪਦ ਪੰਜਨ ਸੇ ਸੁਭ ਜੌਂ ਉਰ ਮੇ
ਤ ਜੋਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ੀ ॥ ੩ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਵਿਦਯਾ ਸੰਤਿ ਸ
ਜਾਨ ਸੁਖਦਾਇਕ ਫਲ ਸਭ ਚਾਰ । ਮਾਨਸਿੰਘ ਗੁਰੁ ਕੇ
ਦਾ ਬੰਦੇ ਪਾਵ ਉਦਾਰ ॥ ੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੰਠ ਅਵੇਜਹਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦੁਖ ਮਿਟੈ ਪਾਵੈ ਸੁਖ ਉਦਾਰ। ਭਾਵਰਸਾਮ੍ਰਿਤਿ ਗ੍ਰੰਥ ਧਾ
ਭਾਖੋ ਹੀਰ ਉਰਧਾਰ ॥ ੫ ॥ ਦੀਰਘ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ। ਐ
ਵਿਲਾਸੀ ਸੁਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਕਜਾਨ ਨਿਵਾਸੀ ਦਾਨ ਰਤੇ। ਹਾਸ
ਹੈਹਾਸੀ ਮੂਲ ਫਲਾਸੀ ਤੁਰਤ ਲਕਾਸੀ ਬੀਰਮਤੇ। ਕਰਬੂ
ਬਿਨਾਸੀ ਕਾਲ ਨਿਵਾਸੀ ਲੰਕ ਵਿਨਾਸੀ ਵਾਕ ਕਤੇ। ਜ
ਜਯ ਰਘੁਨਾਇਕ ਜਨ ਸੁਖਦਾਇਕ ਅਰਿ ਦਲ ਘਾਯਕ ਭੂ
ਪਤੇ ॥ ੬ ॥ ਰਿਖ ਨਾਰਿ ਉਧਾਰੀ ਸਬਰੀ ਤਾਰੀ ਰਾਵਣ ਆ
ਦੇਵਨ ਤੇ। ਸਿਵ ਚਾਂਪ ਬਿਦਾਰੀ ਸਾਗਰ ਤਾਰੀ ਰਣ ਅ
ਮਾਰੀ ਸੀਲ ਰਤੇ। ਸੁਤ ਕੁੰਡਲ ਧਾਰੀ ਅਲਕੈਂ ਕਾਰੀ ਆਭ
ਧਾਰੀ ਰੂਪ ਅਤੇ। ਜਯ ਜਯ ਰਘੁਨਾਇਕ ਜਨ ਸੁਖ ਦਾਯ
ਅਰਿ ਦਲ ਘਾਯਕ ਭੂਮਪਤੇ ॥ ੭ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੈ ਮਹਿ ਮੰਡ
ਰਾਜ ਦਿਜੇ ਨਹਿ ਏਕ ਕਮੰਡਲ ਹੀ ਕਰ ਮਾਂਹੀ। ਕੈ ਤਨ ਮਾਂ
ਪਟੰਬਰ ਦੈ ਨਹਿ ਏਕ ਮ੍ਰਿਗੀ ਬਰਹੀ ਜਗ ਮਾਂਹੀ। ਹਾਟ
ਧਾਮ ਨਿਵਾਸ ਦਿਜੈ ਨਹਿ ਪਰਨ ਕੁਟੀ ਸੁਖ ਸੋਂ ਬਨ ਮਾਹੀ
ਦੋਨਨ ਮੈਂ ਪ੍ਰਭੁ ਏਕ ਦਿਜੇ ਸਭੁ ਹੀ ਫਲ ਤੇ ਪਟ ਪੰਕ
ਮਾਂਹੀ ॥ ੮ ॥ ਕੈ ਪੁਰ ਸੌਧ ਵਿਖੇ ਗਜ ਦੰਤ ਪਲੰਘਨ ਮਾਂ
ਸਵੋਂ ਜਗ ਮਾਂਹੀ। ਕੈ ਬਨ ਕੇਰ ਵਿਖੈ ਤ੍ਰਿਣ ਕੋਮਲ ਡਾ
ਸਵੋਂ ਨ ਬਰੋਂ ਪਰ ਮਾਂਹੀ। ਭੌਨ ਰੰਗੀਨ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰ ਵਿਖੇ
ਗਾਇ ਕਬਿੱਤ ਕਿ ਮੋਹਿ ਜਗਾਂਹੀ। ਨਾਂਤਰ ਪਰਣਕੁਟੀ
ਪਾਦਪ ਬੇਲ ਸਿਖੀ ਮੁਹਿ ਕੋ ਬਨ ਮਾਂਹੀ ॥ ੯ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੈਂ
ਪ੍ਰਭਾ ਦ੍ਰਿਗ ਚੰਦ੍ਰ ਮੁਖੀ ਗਜਗਾਮਨਿ ਨਾਰਿ ਦਿਜੇ ਘਰ ਮਾਹੀ

ਨਾ ਤਰਸ਼ਾਂਤਿ ਬਧੂ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਰਾਮ ਵਿਜੇ ਹਮਰੇ ਉਰ ਮਾਹੀ । ਕੈ ਘਰ ਮਹਿਸੁ ਭੂਤ ਵਿਜੈ ਕਿ ਬਿਭੂਤ ਵਿਜੈ ਜੁਮਲੋਂ ਤਨ ਮਾਂਹੀ । ਕੈ ਘਰ ਮਾਹਿ ਨਿਵਾਸ ਕਰੋਂ ਕਿ ਫਿਰੋਂ ਜਗਦੇਵਨਦੀ ਤਟ ਮਾਂਹੀ ॥ ੧੦ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੈ ਖੜ ਗਾਗਰ ਵੰਤ ਦਲੋਂ ਕਟ ਕੈ ਬਟ ਬਾਸ ਵਧਾ ਉਰ ਮਾਂਹੀ । ਕੈ ਮਨਿ ਮਾਲ ਵਿਜੈ ਉਰ ਮੈ ਨਹਿ ਰਾਮ ਵਿਜੈ ਜਪਨੀ ਕਰ ਮਾਂਹੀ । ਕੈ ਜਗ ਭੀਖ ਅਹਾਰ ਕਰੋਂ ਕਿ ਵਿਵੇਂ ਜਨ ਬਾਂਛਤ ਹੀ ਛਿਤ ਮਾਂਹੀ । ਕੈ ਜਸ ਸੋਂ ਸਭ ਭੂਮਿ ਭਰੋਂ ਨਹਿ ਜਾਇ ਬਸੋਂ ਹਰਿ ਤਪੁਰ ਮਾਂਹੀ ॥ ੧੧ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੋਗ ਵਿਜੇ ਕਿ ਵਿਜੇ ਘਰ ਭੋਗ ਕਿ ਨੀਤਿ ਵਿਜੇ ਕਿ ਅਤੀਤ ਬਨਾਂਹੀ । ਦਾਸਨ ਕੇ ਗਨ ਮੋਹ ਵਿਜੇ ਨਹਿ ਆਪਨ ਦਾਸ ਕਿਜੇ ਜਗ ਮਾਂਹੀ । ਕੈ ਮਨਿ ਹੇਮ ਵਿਮਾਨ ਵਿਜੇ ਨਹਿ ਨਾਮ ਵਿਜੈ ਹਮਰੇ ਉਰ ਮਾਂਹੀ । ਦੋਨਨ ਮੈ ਪ੍ਰਭੁ ਇਕ ਵਿਜੇ ਅਬ ਢੀਲ ਬਨੇ ਨਹਿ ਤੇ ਉਰ ਮਾਂਹੀ ॥ ੧੨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਾਨੁ ਫੜਾ ਕਟਿਕੇ ਹਰਕੇ ਸਮ ਕੰਜ ਪ੍ਰਭਾ ਦ੍ਰਿਗ ਹੈ ਮਦ ਮਾਤੇ । ਕੋਟ ਸੁਹਾਗਨ ਨਾਚਤ ਹੈਂ ਅਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਆਇ ਸਭੇ ਪੁਰ ਗਾਤੇ । ਭੌਨ ਭੰਡਾਰ ਅਪਾਰ ਭਰੇ ਧਨ ਧਾਬਿਧ ਆਪ ਰਚੀਸੁ ਬਿਧਾਤੇ । ਯੌਂ ਬਿਧਿ ਧਾਹਿ ਭੁਈਤ ਕਹਾਂ ਜਬ ਜਾਨਕੀਨਾਥ ਕੇ ਰੰਗਨ ਰਾਤੇ ॥ ੧੩ ॥ ਹੇਮ ਗਲੇ ਅਰੁ ਸੀਸ ਉਤੰਸ ਉਠਾਇ ਸੁਪਾਦ ਮਹਾਂ ਹਿਲਨਾਤੇ । ਕੋਟ ਤੁਰੰਗ ਕਰੰਗ ਸੇ ਕਦਤ ਦੌਰ ਪ੍ਰਭੁੰ ਜਨ ਕੋ ਜਿਨ ਜਾਤੇ । ਦਿੱਗਜ ਸੇ ਗਜ ਭੌਨ ਦੁਆਰ ਸੁਝੂਲਤ ਹੈਂ ਮਦ ਰਾਮਦ ਮਾਤੇ । ਯੌਂ ਬਿਧਿ ਧਾਂਹਿ ਭੁਈ ਤੋ ਕਾਹ ਜਬ ਜਾਨਕੀ

ਨਾਥਕੋਰੰਗਨਰਾਤੇ ॥ ੧੫ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਟਕਬਿੰਜਨ ਹਾਟਕ ਭਾਜਨ ਭਾਰਸੁਸੌਂਧਬਿਖੈਮਿਲਖਾਤੇ।ਭੂਪਜਿਤੇਭਵਮੰਡਲਕੇ ਪੁਨ ਹੋਇਰਥੀ ਸੁਜਿਨੇ ਪੁਰਸਾਤੇ।ਔਰਨਛੱਤ੍ਰਉਤਾਰਬਲੀ ਬਿੱਧ ਆਪਨ ਸੀਸ ਸੁਛੱਤ੍ਰ ਫਿਰਾਤੇ। ਯੌ ਬਿਧਿ ਯਾਹਿ ਭਈ ਤੁ ਕਹਾਂ ਜਬ ਜਾਨਕੀ ਨਾਥ ਕੇ ਰੰਗ ਨ ਰਾਤੇ ॥ ੧੬ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੈਠ ਬਧੂ ਕੁਚ ਕੁੰਕਮ ਕੇਸਰ ਤੀਖਨ ਸੋਂ ਜੁ ਕਰੇ ਜਗ ਹਾਤੇ। ਆਪ ਸਮਾਨ ਜਨੇ ਸੁਤ ਸੁੰਦਰ ਯਾਜਗ ਭੂਭਨ ਭੂੰਭ ਸੁਹਾਤੇ। ਬੀਰ ਤਥਾ ਗੁਣ ਵਾਨ ਮਹਾਂ _ਨ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੁਖ ਮੈ ਲਲਚਾਤੇ। ਯੌ ਬਿਧਿ ਯਾਹਿਭਈ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਜਬਜਾਨ ਕੀ ਨਾਥ ਕੇ ਰੰਗ ਨ ਰਾਤੇ ॥ ੧੭ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਰਥ ਨੇਮ ਦਰਾਰਨ ਕੇ ਸਤਸਾਗਰਹੈਂ ਅਬ ਲੌਂ ਜਗ ਮਾਂਹੀ। ਜਿਨ ਚਾਪਨ ਰੋਸ਼ਨ ਕੇ ਬਲਤੰ ਸਭ ਸੈਲ ਬਟੋਰ ਧਰੇ ਧਰਮਾਂਹੀ। ਸੁਰ ਰਾਜ ਡਰੇ ਜਿਨ ਕੇ ਬਲ ਤੇ ਧਮ ਰਾਜ ਜਿਤੇ ਜਿਹਨੇ ਜਗ ਮਾਂਹੀ। ਮਨ ਤੇ ਜਗ ਭੀਤਰ ਨਾਹਿ ਰਹੇ ਅਬ ਔਰ ਰਹੇ ਕਹੁ ਕੋ ਜਗ ਮਾਂਹੀ ॥ ੧੮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦਸ ਚਾ[illegible] ਭੌਨਰਚੇ ਜਿਨ ਕੇ ਇਕ ਆਹਿ ਬਲੀ ਭਵ ਮੰਡਲ ਮਾਂਹੀ। ਜਿਨਕੇਦਸ ਚਾਰ ਸੁ ਭੌਨ ਬਲੀ ਇਕ ਤਜਾਗ ਗਏ ਤ੍ਰਿਣ ਜਯੋਂ ਧਰ ਮਾਂਹੀ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਸੁ ਭੌਨ ਕੁ ਭੋਗਤ ਹੈ ਇਕ ਏਕਹਿ ਰਾਜ ਕਰੇ ਜਗ ਮਾਂਹੀ। ਦਸ ਬੀਸਕ ਗ੍ਰਾਮ ਕੁ ਰਾਜਲਹੈਨਰਕਯੋਂ ਗਰਭੇ ਅਪਨੇ ਉਰਮਾਂਹੀਂ ॥ ੧੯ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਧਨਈਸਦਯੋ ਜਗ ਭੀਤਰ ਜੋ ਬਿਨ ਬੁੱਧਿ ਗਯੋ ਨ ਕਛੂ ਫਲ ਪਾਇ। ਸੁਭ

ਸੰਤਨ ਕੀ ਨਹਿ ਸੇਵ ਕਰੀ ਅਰੁ ਬਿੱਪ੍ਰਨ ਤੇ ਨਹਿ ਧੱਰ ਕਰਾਇ। ਨੀਹ ਕੂਪ ਖਨੇ ਜਲ ਹੇਤ ਕਬੀਧਰਭੀਤਰਨਾਜਲ ਤਾਲ ਬਨਾਇ। ਬਲ ਹੀਨਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦਾਨਦਏ ਨਹਿਦੀਨਨ ਕੇਦੁਖ ਦੂਰਮਿਟਾਏ॥ ੨੦॥ ਅਪਨੇ ਹਿਤ ਤਯਾਗ ਕਰੇ ਪਰ ਕੋ ਹਿਤ ਤੇ ਨਰ ਉਤਮ ਹੈਂ ਜਗ ਮਾਂਹੀ। ਅਪਨੇ ਹਿਤ ਸੰਗ ਕਰੇ ਪਰਕੋ ਨਰਆਹਿ ਸਮਾਨ ਵਹੀ ਭਵ ਮਾਂਹੀਂ। ਅਪਨੇ ਹਿਤ ਨਾਸ ਕਰੇ ਪਰਕੋ ਹਿਤ ਰਾਕਸ ਹੈਂ ਨਰਤੇ ਜਗ ਮਾਂਹੀ ਬਿਨ ਹੀ ਅਪਨੇ ਹਿਤ ਨਾਸ ਕਰੇ ਪਰ ਕੋ ਹਿਤ ਤੇ ਨਰ ਕੌਨ ਕਹਾਂਹੀ॥ ੨੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਧਨ ਪਾਵਨ ਕੋ ਜਿਜਹਾਜ ਸਜੇ ਬਿਨ ਭਾਗਨ ਤੇ ਜਲਸਿੰਧੁ ਡੁਬਾਂਈ। ਸੁਖ ਨੇ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਭੂਮ ਘਨੀ ਧਰਤੇ ਨਧ ਏਕ ਵਿਰਾਟਕ ਪਾਈ। ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਕਰਆਧੁਹਿ ਸੇਵ ਕਰੇ ਭਿਰਸੰਗਰ ਮਾਂਹਿ ਸੁਅੰਗ ਤੁੜਾਈ। ਬਿਧ ਲੇਕਹਿ ਲੌ ਜਬ ਦੌਰਫਿਰੇ ਫਲਪਾਵਤ ਨਾਂ ਬਿਨ ਭਾਗ ਸਹਾਈ॥ ੨੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਨਾ ਭਾਗ ਜਗ ਸੁਖ ਕਹਾਂ ਮੋਖ ਕਹਾਂ ਨਰ ਹੋਇ। ਭੋਗ ਮੋਖ ਨਰਜੋ ਚਹੈ ਪੁਨ ਕਮਾਵੈ ਸੋਇ ॥ ੨੩ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਘਰ ਭੀਤਰ ਹੇਮ ਭੰਡਾਰ ਭਰੇ ਮੁਕਤਾ ਫਲ ਕੀ ਗਜ ਪੀਠ ਅੰਬਾਰੀ। ਜਸਰੰਦ ਕੀਯੇ ਉਜਯਾਰ ਚਹੂੰ ਚਕ ਨੂਤਨ ਹੈਤਨਰੋਗ ਨਿਵਾਰੀ। ਰਤਿਕੇ ਸਮ ਸੁੰਦਰਐ ਹਿਤ ਕਾਰਣਿਨਾਹਿ ਤਥਾ ਗੁਣਸੀਲ ਉਦਾ-ਰੀ। ਕ੍ਰਿਤਿਪੁੰਨਬਿਨਾਯਹਿ ਆਹਿਕਹਾਂਬਿਧਿ ਪੰਨਨਨੀਰ ਰਚੀ ਫੁਲਵਾਰੀ॥੨੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰੂਪ ਫਲੇ ਨਹਿ ਜੁਪਦਕੇ

ਜਨ ਮਾਂਗਤ ਭੀਖ ਫਿਰੇ ਜਗ ਮਾਹੀਂ । ਚਾਤੁਰਤਾ ਭੁਜ ਕੋ
ਬਲ ਜੋਵਹ ਨਾਹਿ ਫਲੇ ਪਿਖੀਏ ਜਗ ਮਾਹੀਂ । ਮੂਰਖ ਕਾਤਰ
ਚਾਤੁਰਬੀਰ ਸੁ ਸੇਵਤ ਹੈਂ ਕੁਲ ਲਾਜ ਬਿਨਾਹੀਂ । ਔਰ ਫਲੇ
ਨਹਿ ਕੋ ਜਗ ਮੈ ਕ੍ਰਿਤਿ ਪੁੰਨ ਫਲੈਂ ਦ੍ਰੁਮ ਜਯੋਂ ਰਿਤੁ ਮਾਹੀ
॥ ੨੫ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੋਜਨ ਸੇਵਤ ਪਾਦ ਬਲੀ ਜਨ ਭ੍ਰਿਤ ਭਏ
ਪਿਖੀਏ ਜਗ ਮਾਹੀਂ । ਤੇ ਜਨ ਪੁੰਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕ੍ਰਪਾਇ ਸੁ ਭੂਪ
ਭਏ ਭੁਵਮੰਡਲ ਮਾਹੀਂ । ਪੁੰਨ ਗਏ ਨਰ ਭੀਖ ਗਹੇ ਅਰੁ
ਭਿੱਛਕ ਭੂਪ ਗਏ ਭਵ ਮਾਹੀਂ । ਔਰ ਫਲੇ ਨਹਿੱ ਕੋ ਜਗ ਮੈ
ਕ੍ਰਿਤਿ ਪੁੰਨ ਫਲੇ ਦ੍ਰੁਮ ਜਯੋਂ ਰਿਤੁ ਮਾਹੀਂ ॥ ੨੬ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੇਸ
ਬਲੇ ਨ ਬਿਦੇਸ ਫਲੇ ਕਛੁ ਪੂਰਬ ਉਤਰ ਮੋ ਫਲ ਨਾਂਹੀ
ਦੱਖਣ ਪੱਛਮ ਮਾਂਹਿ ਨਹੀਂ ਫਲ ਨਾਂਹਿ ਅਹੇ ਸਰਤਾ ਤਟ
ਮਾਹੀਂ ਬੈਠਨ ਨਾਹਿੰ ਫਲੇ ਜਗ ਅਰ ਨਾਹਿੰ ਫਲੇ ਰਟਨੋ
ਜਗ ਮਾਂਹੀ । ਔਰ ਫਲੇ ਨਹਿ ਕੋ ਜਗ ਮੈ ਕ੍ਰਿਤਿ ਪੁੰਨ ਫਲੇ
ਦ੍ਰੁਮ ਜਯੋਂ ਰਿਤੁ ਮਾਹੀ ॥ ੨੭ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਲਕ ਨਾਹਿ ਫਲੇ
ਜਗ ਮੈ ਅਰੁ ਜੋਬਨ ਮਾਹਿ ਕਛੂ ਫਲ ਨਾਂਹੀ । ਜਾਰਠ ਨਾਹਿ
ਫਲੇ ਜਗ ਮੈ ਅਰੁ ਬਾਂਧਵ ਨਾਂਹਿ ਫਲੇ ਜਗ ਮਾਹੀਂ । ਮੀਤ
ਫਲੇ ਨਹਿੰ ਨੀਤ ਫਲੇ ਕੁਲ ਰੀਤ ਫਲੇ ਭਵ ਮੈ ਕਹੁ ਕਾਹੀ
ਔਰ ਫਲੇ ਨਹਿੰ ਕੋ ਜਗ ਮੈ ਕ੍ਰਿਤਿ ਪੁੰਨ ਫਲੈਂ ਦ੍ਰੁਮ ਜਯੋਂ
ਰਿਤੁ ਮਾਂਹੀ ॥ ੨੮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਨਾਹਿੰ ਫਲੇ ਜਗ ਮਾਹਿੰ ਨਿਸੇਸ
ਦਿਨੇਸ ਫਲੇ ਜਗ ਮੈ ਕਹੁ ਕਾਂਹੀ । ਪੁੰਨ ਬਿਨਾ ਫਲ ਆਹਿ
ਕਹਾਂ ਬਿਧਿ ਲੋਕ ਸੁ ਭੂਮਿ ਰਸਾਤਲ ਮਾਂਹੀ । ਨਾਹਿ ਸੁਰੇਸ

ਫਲੇ ਜਗ ਮੈ ਸੁ ਮਹੇਸ ਫਲੈ ਜਗ ਮੈ ਕਹੁ ਕਾਹੀ। ਔਰ ਫਲੇ ਨਹਿ ਕੋ ਜਗ ਮੈ ਕ੍ਰਿਤਿ ਪੁੰਨ ਫਲੇ ਦ੍ਰੁਮ ਜਿਯੋਂ ਰਿਤੁ ਮਾਂਹੀਂ ॥ ੨੯ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਇਕ ਦੇਵਹਿ ਬੈਦਤ ਹੈਂ ਭਵ ਮੈ ਜੋਇ ਚਾਤੁਰ ਤੇ ਖਲ ਸੇਵ ਕਰਾਏ। ਜਗ ਭਿੱਛਕ ਕੋ ਖਿਣ ਏਕ ਭਏ ਮਹਿ ਮੰਡਲ ਰਾਜ ਕੋ ਸੁਖ ਭੁਗਾਏ। ਮਹਿ ਮੰਡਲ ਕੇ ਪਤਿ ਕੋ ਖਿਣ ਮੈਂ ਦਰ ਹੀ ਦਰ ਮਾਹਿ ਸੁ ਭੀਖ ਮੰਗਾਏ। ਭਵ ਮਾਹਿ ਅਗਾਧ ਗਤੀ ਤਿਨ ਕੀ ਸਭ ਹਾਰ ਪਰੇ ਗਤਿ ਕੋਇ ਨ ਪਾਏ ॥ ੩੦ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਗ ਬੀਰਨ ਕੇ ਕਰ ਤੇ ਰਹਰੇ ਅਰ ਧੀਰਨ ਕੇ ਉਰ ਧੀਰ ਛੁਡਾਏ। ਕਾਤਰ ਕੋ ਮਹਿ ਮੰਡਲ ਕੋ ਜਨ ਕੋ ਵਿਚ ਬੀਰਨ ਬੀਰ ਕਹਾਏ। ਗ੍ਰਹਿ ਦੋ ਡਗ ਨਾਹਿ ਚਲੇ ਪਗ ਸੋਂ ਤਿਨ ਕੋ ਗਿਰਿ ਕੂਟਨ ਕੂਟ ਲੰਘਾਏ। ਭਵ ਮਾਹਿ ਅਗਾਧ ਗਤੀ ਤਿਨ ਕੀ ਸਭ ਹਾਰ ਪਰੇ ਗਤਿ ਕੋਇ ਨ ਪਾਏ ॥ ੩੧ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੁਤ ਪੰਡ ਮਹੀ ਪਤਿ ਕੇ ਜਿਹ ਨੇ ਹਰ ਰਾਜ ਹਿ ਕਾਨਨ ਮਾਹਿ ਫਿਰਾਏ। ਜਿਨ ਮਾਹਿ ਸੁ ਛੱਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ਲਏ ਦੁਰਜੋਧਨ ਕੇ ਤਨ ਭੂਮ ਰੁਲਾਏ। ਨਲ ਸ ਮਹਿ ਪਾਲ ਕੇ ਰਾਜ ਹਰੇ ਹਰਿਚੰਦ ਬਨਾਰਸ ਜਾਇ ਬਿਕਾਏ। ਭਵ ਮਾਹਿੰ ਅਗਾਧ ਗਤੀ ਤਿਨ ਕੀ ਸਭ ਹਾਰ ਪਰੇ ਗਤਿ ਕੋਇ ਨ ਪਾਇ ॥ ੩੨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੁਰ ਕੇ ਪਤਿ ਕੋ ਗਹਿ ਕ ਜਿਹਿ ਨੇ ਮਹਿ ਮੰਡਲ ਮੇ ਗਦ ਲੰਕ ਦਿਖਾਏ। ਗਢ ਕਾਂਚਨ ਸਾਗਰ ਕੀ ਪਰ ਖਾ ਪੀਹੰ ਰਾਵਣ ਕੇ ਦਸ ਮੁੰਡ ਕਟਾਏ। ਅਬ ਔਰਨ ਬਾਤ ਕਹਾਂ ਕਹੀਏ ਹਰਿ ਤਾਤਹਿ [illegible] ਪਦ ਸੰਕਲ ਪਾਏ। ਭਵ

ਮਾਹਿੰ ਅਗਾਧਗਤੀ ਤਿਨ ਕੀਸਭ ਹਾਰ ਪਰੇ ਗਤਿ ਕੋ ਇਨ
ਪਾਇ ॥ ੩੩ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕ੍ਰਿਤਿ ਪੂਰਬ ਅ ਹਿ ਸੁਭਾ ਜੋ ਫਲ
ਦੇਵਨ ਕੋ ਜਗਭੀਤਰ ਆਏ। ਬਲ ਤੇ ਫਲ ਦੇਹ ਸਭੈ ਜਨ
ਕੋ ਜਗ ਨਾਹਿੰ ਸਕੇ ਤਿਹਿੰ ਕੋਇ ਮਿਟਾਏ। ਨਿਸ ਪੇਖਨ
ਭੀਲਹਿ ਤਾਰਸਮੂੰ ਵਸ ਲੋਗਨ ਕੇਬਹੁਭਾਂਤਿ ਫਿਰਾਏ। ਭ
ਮਾਹਿੰ ਅਗਾਧ ਗਤੀ ਤਿਨ ਕੀ ਸਭ ਹਾਰ ਪਰੇ ਗਤਿ ਕੋਇ
ਨ ਪਾਇ ॥ ੧੪ ॥ ਦੋਹਿਰਾ ॥ ਖੋਟਨ ਕੀ ਸੰਗਤ ਕਰੇ ਕਰੇ
ਲੋਭ ਜਗ ਜੋਇ। ਸੁਨੋ ਸਕਲ ਸਾਰੀ ਕਹੋਂ ਦੂਖੀ ਹੋਇ ਜਗ
ਸੋਇ ॥ ੩੫ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤਿਲ ਤੇਲ ਕਿ ਸੰਗ ਲਹੇ ਦੂਖ ਕੋ
ਰਸ ਸੰਗਹਿ ਤੇ ਜਗ ਈਖ ਪਿੜਾਏ। ਫਲ ਸੰਗਤ ਪਾਦਪ
ਈਟ ਸਹੇ ਅਰ ਰੰਧਕਿ ਸੰਗਹਿ ਫੂਲ ਤਪਾਏ। ਕਰ ਤੰਦੁਲ
ਸੰਗਤ ਕੇ ਜਗ ਮੈ ਪੁਨ ਸੀਸ ਬਿਖੈ ਤੁਖ ਮੂਸਲ ਖਾਏ। ਮ੍
ਤਿਲ ਈਖ ਸਮੰ ਕਰਖੋਟਨ ਸੰਗਤ ਯਾ ਜਗ ਮੈ ਦੂਖੁ ਕੌਨ
ਨ ਪਾਏ ॥ ੩੬ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਨਾਦ ਕਿ ਲੋਭਤਜੇ ਮ੍ਰਿਗਪ੍ਰਾਨ
ਸ ਬੀਨ ਸੁਨੇ ਅਹਿ ਆਪ ਬੰਧਾਏ। ਮੀਨ ਸੁਤਜਾਗ ਅਗਾਧ
ਜਲੰ ਉਰ ਲੋਭ ਜਗੇ ਗਲ ਲੋਹ ਫਹਾਏ। ਕਾਗਦ ਕੀ
ਪੁਤਰੀ ਕਰਣੀ ਬਸ ਮਧ ੭ ਤ ਗਇੰਦ ਸੁਅੰਕ ਸਖਾਏ। ਯਾ
ਭਵ ਮੰਡਲ ਮਾਂਹਿ ਸੁਨੋ ਉਰ ਲੋਭ ਕਰੇ ਦੂਖ ਕੌਨ ਨ ਪਾਏ
॥ ੩੭ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗੀਭਨ ਮਾਸ ਗਹੇ ਮਖ ਮੰ ਪਨ ਤ੍ਰੋਭਨ
ਤੇ ਨਿਜ ਮੂੰਡ ਕਟਾਏ ॥ ਭ੍ਰਿੰਗ ਬਲੀ ਪਿਖ ਕੰਜ ਪਭਾ ਉਰ
ਲੋਭ ਲਗ ਤਿਹਿ ਮਾਹਿੰ ਬੰਧਾਏ। ਰੂਪ ਕਿਲੋਭ ਪਤੰਗ ਦਹੇ

ਅਰੁ ਰੋਗ ਕਿ ਲੋਭ ਵਿਹੰਗ ਫਹਾਏ । ਯਾ ਭੂਵ ਮੰਡਲ ਮਾਹਿ
ਸੁਨੋ ਉਰ ਲੋਭ ਜਗੇ ਦੁਖੁ ਕੌਨ ਨ ਪਾਏ ॥ ੩੮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥
ਬਿਧਿ ਮਾਨਵ ਦੇਹ ਰਚੀ ਜਗ ਮੈ ਇਹਿਤੇ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੋ
ਹਿਤ ਹੋਈ । ਇਨ ਮੈ ਸੁਭ ਸਾਧਨ ਕੋ ਕਰਕੈ ਜਗ ਕੀ ਪਦਵੀ
ਨਹਿੰ ਹੇਰਤ ਕੋਈ । ਜਗ ਨਾਹਿ ਰਹੇ ਯਹਿ ਸੰਕ ਭਈ ਪੁਨ
ਭੂਖ ਪਿਯਾਸ ਰਚੈ ਬਿਧਿ ਦੋਈ । ਜਿਹਤੇ ਸਭ ਸਾਧਨ ਦੂਰ
ਮਿਲੇ ਦੁਖ ਦੋਇ ਨਿਵਾਰਣ ਦੌਰਤ ਲੋਈ ॥ ੩੯ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥
ਰੇ ਮਨ ਜੋ ਫਲ ਤੋਹਿ ਰਚ੍ਯੋ ਬਿਧਿ ਪਾਵਹਿਗੋ ਤਜ ਸੰਕ ਪਿਸਾਰੀ
ਨਾਹਿ ਲਹੇ ਤਿਹਿ ਕੋ ਨਰ ਔਰ ਸੁ ਦੌਰਨ ਮੈ ਮਤਿ ਕਾਹਿਤ
ਰਾਰੀ । ਯੌ ਜੁਗ ਤੇ ਜੁਗ ਔਰਹਿ ਹੋਇ ਸੁ ਤੋ ਫਲ ਤੋਹਿ ਮਿਲੇ
ਬਿਧਿ ਸਾਚੀ । ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਸੁ ਰਾਮ ਭਜੋ ਇਤ ਤੇ ਉਤ ਦੌਰਨ
ਮੈ ਮਤਿ ਕਾਚੀ ॥ ੪੦ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਿਹ ਲੋਗਨ ਕੇ ਹਿਤ ਪਾਪ
ਕਰੇ ਮਨ ਤੇ ਨਹਿੰ ਤੇ ਕਛੁ ਕਾਜ ਸਵਾਰੇ । ਜਬ ਲੌ ਤਵ ਤੇ ਸੁਖ
ਹੇਰਤ ਹੈਂ ਤਬ ਹੀ ਮੁਖ ਮਾਹਿੰ ਪੁਕਾਰਤ ਥਾਰੇ । ਤਰੁ ਮੈ ਫਲ
ਹੇਰ ਵਿਹੰਗਮ ਕੇ ਗਨ ਆਵਤ ਹੈਂ ਛਦ ਚੌਂਚ ਪਸਾਰੇ । ਨਰ
ਆਪਦ ਅੰਤਰੁ ਚਾਹਿ ਲਗੇ ਨਰ ਔਰ ਬਿਹੰਗਮ ਦੂਰ ਪਧਾਰੇ
॥ ੪੧ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮਨ ਕਜੋਂ ਧਨ ਕੋ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਰਚੈਂ ਅਰ
ਕਾਹਿਤ ਲੋਗਨ ਕੋ ਸੁ ਦੁਖਾਵੈਂ । ਜਗ ਬੀਚ ਦੁਖੰਕਰ ਪਾਪ
ਸੁਨੋ ਮਨ ਕਾ ਹਿਤ ਤੂੰ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਕਮਾਵੈਂ । ਹਰਿ ਪੁੰਨ ਕਥਾ
ਤਟ ਤੀਰਥ ਮੈ ਹਰਿ ਨਾਮ ਉਚਾਰਨ ਮੈ ਦੁਖ ਪਾਵੈਂ । ਅਬ ਨਾ
ਸਮਝੈਂ ਸਮਝੈ ਗੋ ਤਬੀ ਜਮ ਕਿੰਕਰ ਜੌ ਸਿਰ ਦੰਡ ਲਗਾਵੈ

॥ ੪੨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤਨ ਧਾਰ ਕਿ ਨਾ ਉਪਕਾਰ ਕਰੇਂ ਕਰ
ਰਾਗ ਪਰਾਗਨ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੇ। ਜਗ ਧਾ ਰਕ ਦੀਨਨ ਕੋ
ਗਨ ਜੇ ਕਰ ਕੋਪ ਸਭੈ ਨਿਜ ਦ੍ਵਾਰ ਤੇ ਟਾਰੇ। ਬਲ ਹੀਨਨ
ਕੇ ਸੁਭ ਕਾਜ ਜਿਤੇ ਨਿਜ ਕਾਜਨ ਹੇਤ ਸਭੈ ਸੁ ਬਿਗਾਰੇ।
ਜਗ ਮੈ ਸੁਭ ਕਾਜ ਬਿਸਾਰਤ ਹੌਂ ਬਿਧ ਕੌਨ ਸੁਧਾ ਸੁਖ ਪਾਉ
ਮੁਰਾਰੇ ॥ ੪੩ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਗ ਨਾਹਿ ਕਰੀ ਗੁਰ ਸੇਵ ਭਲੀ
ਅਰ ਨਾ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਨਾਮ ਉਚਾਰੇ। ਬਲ ਹੀਨਨ ਕੋ ਕਟੁ
ਬੈਨ ਕਹੇ ਮੁਖ ਮਾਹਿ ਅਰੇ ਭਵ ਮੈ ਮਦ ਖਾਰ। ਉਰ ਕੋ
ਪਰੁ ਤਾਸਨ ਦਾਹਿ ਲਗੇ ਜਗ ਲੋਕਨ ਲੇ ਘਰੁ ਪਾਵਕ ਜਾਰੇ।
ਜਗ ਮੈ ਸੁਭ ਕਾਜ ਬਿਸਾਰਤ ਹੌਂ ਬਿਧਿ ਕੌਨ ਸੁਧਾ ਸੁਖ ਪਾਉ
ਮੁਰਾਰੇ ॥ ੪੪ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਨਹਿੰ ਪੂਜਨ ਦੇਵਨ ਕੋ ਕਰਿਓ
ਅਰੁ ਬਿਪਨ ਕੇ ਨਹਿ ਚਾਦ ਪਖਾਰ। ਨਿਜ ਪ੍ਰਾਨਨ ਪਾਲਨ
ਹੇਤ ਸਦਾ ਭਵ ਮੰਡਲ ਔਰਨ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਕਾਰੇ। ਉਰ ਤੇ ਸਭ
ਪੁੰਨ ਬਿਸਾਰ ਦਏ ਅਰੁ ਤੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਨਾਂ ਉਰ ਧਾਰੇ। ਜਗ
ਮੈ ਸੁਭ ਕਾਜ ਬਿਸਾਰਤ ਹੌਂ ਬਿਧਿ ਕੌਨ ਸੁਧਾ ਸੁਖ ਪਾਉ
ਮੁਰਾਰੇ ॥ ੪੫ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਵਿਗ ਬੈਠ ਧਨੀ ਨਰ ਕੇ ਹਰਿ ਜੀ ਨਿਜ
ਪਾਨਨ ਰੋਕ ਸੁ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ। ਨਹਿ ਬੈਠ ਤਪੇ ਬਨ ਮੈ ਹਰਿ
ਜੀ ਫਲ ਖਾਇ ਸਦਾ ਤਵ ਨਾਮ ਸੰਭਾਰੇ। ਧਨ ਪਾਵਨ ਕੇ
ਨਿਸ ਨੀਂਦ ਤਜੀ ਹਰਿ ਪਾਵਨ ਕੋ ਨਹਿ ਨੈਨ ਉਘਾਰੇ। ਜਗ
ਮੈ ਸੁਭ ਕਾਜ ਬਿਸਾਰਤ ਹੌਂ ਬਿਧਿ ਕੌਨ ਸੁਧਾ ਸੁਖ ਪਾਉ
ਮੁਰਾਰੇ ॥ ੪੬ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਉਰ ਲੋਭ ਲਗੇ ਨਿਜ ਧਾਮ ਤਜੇ

ਦਿਸ ਪੱਛਮ ਕੇ ਮਗ ਮਾਹਿੰ ਪਧਾਰੇ। ਜਗ ਪੁੰਨ ਹੁਲਾਸ ਸੁ
ਪਾਇ ਉਠੇ ਨਹਿ ਦਿੱਬ ਧੁਨੀ ਪਥਿ ਮਾਹਿ ਪਧਾਰੇ। ਧਨ
ਦੇਵਨ ਕੇ ਮੁਖ ਮੂੰਦ ਲਏਅਰੁਲੇਵਨ ਕੋਸਭ ਦਾਂਤ ਨਿਕਾਰੇ।
ਜਗ ਮੈਂ ਸੁਭ ਕਾਜ ਬਿਸਾਰਤ ਹੋਂ ਬਿਧਿ ਕੌਨ ਸੁਧਾ ਸੁਖ
ਪਾਂਉ ਮੁਰਾਰੇ॥ ੪੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੱਧਮ ਉੱਤਮ ਫਲ ਜਿਤੇ
ਪਾਵੇਂ ਜਗਤ ਮਝਾਰ। ਕਰਮ ਬਿਰਖ ਪਾਲੇ ਲਹੈ ਬਿਨਾ
ਕਰਮ ਨਹਿ ਧਾਰ ॥ ੪੮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਿਨ ਬਾਲਕ ਭਾਵ
ਸੁ ਖੇਲ ਮਤੇ ਨਹਿੰ ਬਿਦੱਯਾ ਲਈ ਜਗ ਮੈਂ ਰਸ ਭੀਨੀਂ।
ਜੋਬਨ ਮੈਂ ਰਸ ਭੋਗ ਕਰੇ ਨ ਦਲੀ ਅਰਿ ਕੀ ਧੁਜਨੀ
ਰਣ ਪੀਨੀ। ਨਹਿ ਆਤਮ ਰਾਮਹਿ ਗਯਾਨ ਲਿਯੋ ਤਟ
ਤੀਰਥ ਨਾਂ ਤਪਸਾ ਬ_ ਕੀਨੀ। ਫਲ ਪੁੰਜ ਅਧਾਰ ਸੁ
ਮਾਨਵ ਦੇਹ ਭਈ ਤਿਨਕੀ ਫਲ ਪੁੰਜ ਬਿਹੀਨੀ॥ ੪੯ ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਬਨ ਊਪਰ ਜਾ ਰਠਤਾ ਅਰ ਜੀਵਨ ਕੋ ਰਿਪ
ਕਾਲ ਬਨਾਏ। ਸੂਖਨ ਊਪਰ ਦੂਖ ਰਚੇ ਕਰਸੰਪਦ ਆਪਦ
ਫੇਰ ਦਿਖਾਏ। ਮੂਢਨ ਕੋ ਧਨ ਧਾਮ ਦਯੋ ਪੁਨ ਕੋ ਵਿਦ ਕੋ
ਗ੍ਰਿਹ ਭੀਖ ਮੰਗਾਏ। ਰਾ ਬਿਧਿ ਮੈ ਬਿਧ ਭੂਲ ਸਮੈ ਹਰਿ
ਨਾਂਹਿ ਕਰੀ ਕਛੁ ਆਇ ਸਹਾਏ ॥ ੫੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭਨਕੇ
ਬਲਨੇ ਅਬਪੀਠ ਦਈ ਅਰੁਹਾਰ ਪਰੇਦ੍ਰਿਗ ਬਾਲ ਸੰਗਾਤੀ।
ਤਜਕੇ ਇਹ ਲੋਕ ਬਿਖੇ ਹਮ ਕੋ ਚਲ ਆਪ ਗਏ ਸੁਰ ਲੋਕ
ਸਜਾਤੀ। ਜਗ ਮੀਤ ਸਖਾ ਮੁਖ ਫੇਰ ਗਏ ਅਬ ਸੇਵਕ
ਹਾਂਨ ਪੁਛੈਂ ਮਮ ਬਾਤੀ। ਮਮ ਆਹਿ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਹੇ ਤ੍ਰਿਸਨੇ

ਇਕ ਤੂੰ ਮਮ ਮੰਗ ਰਹੀ ਦਿਨ ਰਾਤੀ ॥ ੫੧ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥
ਦ੍ਰਿਗ ਸ੍ਰੋਤ ਘਟੀ ਕਟ ਹੈ ਲਟਕੀ ਪਲਟੀ ਦੇਹ ਨ ਰਾਮ
ਸੰਭਾਰੇ । ਕਰ ਮੈਲ ਕੁਟੀ ਨ ਉਠੀ ਕਰਤੇ ਧਰਮਾਹਿ ਲਟੀ
ਸੁ ਮਹਾਂ ਅਬ ਹਾਰੇ । ਜਬ ਬਾਲਕ ਥੇ ਤਬ ਖੇਲ ਮਤੇ ਤਰੁ-
ਨਾਪਨ ਮੈ ਸੁਭ ਕਾਜ ਬਿਗਾਰੇ । ਅਬ ਔਰ ਨ ਓਟ ਨਿਹਾ-
ਰਤ ਹੌਂ ਸਰਣਾਗਤਿ ਹੌਂ ਜਲ ਭੂਧਰ ਤਾਰੇ ॥ ੫੨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥
ਜਦ ਜੋਬਨ ਥਾ ਜਨ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੇ ਅਬ ਜਾਠਰ ਮਾਂਹਿ ਭਏ
ਸਭ ਖਾਰੇ । ਨਹਿ ਹੈ ਅਧਿਕਾਰ ਕਛੂ ਤੁਮਰੋ ਪਰ ਲੈ ਲਕੁਟੀ
ਬਹੁ ਮੋਹਿ ਦੁਆਰੇ । ਇਮ ਭਾਖਤ ਹੈ ਕਹੁਨਾ ਨਿਧਿ ਰਾਮ
ਪਰੋਂ ਕੁ ਕਹੇ ਯਹਿ ਪਾਦ ਪਸਾਰੇ । ਅਬ ਔਰ ਨ ਓਟ ਨਿਹਾ-
ਰਤ ਹੌਂ ਸਰਣਾਗਤਿ ਹੌਂ ਜਲ ਭੂਧਰ ਤਾਰੇ ॥ ੫੩ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥
ਅਬ ਜਾਠਰ ਮੈ ਤਨ ਖੀਨ ਭਏ ਅਰ ਦੂਰ ਭਏ ਮੁਖ ਦਾਂਤ
ਹਮਾਰੇ । ਜਨ ਮੋਹ ਕੋ ਭੋਜਨ ਸੋਇ ਧਰੇ ਘਰ ਭੀਤਰ ਜੋ ਕੁਛ
ਪਾਵਕ ਜਾਰੇ । ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੁ ਭਾਖਤ ਹੌਂ ਜਬ ਹਾਂ ਤੁ ਕਹੇ
ਨਹਿ ਤੇ ਹਿਤ ਪੂਪ ਸਵਾਰੇ । ਅਬ ਔਰ ਨ ਓਟ ਨਿਹਾਰਤ ਹੌਂ
ਸਰਣਾਗਤਿ ਹੌਂ ਜਲ ਭੂਧਰ ਤਾਰੇ ॥ ੫੪ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਨਹਿੰ
ਦਾਨ ਦਏ ਦਿਜ ਮੰਡਲ ਕੋ ਅਰੁ ਦਿੱਬ ਧੁਨੀ ਤਨ ਨਾਂਹਿ
ਪਖਾਰੇ । ਨਹਿੰ ਮਾਤ ਸੁਤਾਤ ਕੀ ਸੇਵ ਕਰੀ ਨਹਿ ਦੇਵਨ ਕੇ
ਫੁਲ ਪੂਜ ਸਵਾਰੇ । ਲਰਕਾਪਨ ਮੈ ਤਰੁਣਾ ਪਨ ਮੈ ਜਠਰਾ
ਪਨਿ ਮੈ ਨਹਿ ਰਾਮ ਚਿਤਾਰੇ । ਅਬ ਔਰ ਨ ਓਟ ਨਿਹਾਰਤ ਹੌਂ
ਸਰਣਾਗਤਿ ਹੌਂ ਜਲ ਭੂਧਰ ਤਾਰੇ ॥ ੫੫ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਨਹਿ

ਸੇਵ ਕਰੀ ਸਿਵਕੀ ਹਮਹੂੰ ਅਰੁ ਨਾਹਿ ਗਜਾਨਨ ਆਸ ਹਮਾਰੇ । ਨਹਿ ਪੁੰਨ ਕਰੇ ਭਵ ਮੰਡਲ ਮੈ ਅਰੁ ਪਾਪ ਕਰੇ ਜਗ ਮਾਹਿ ਕਰਾਰੇ । ਨਹਿ ਹੈ ਤਰਬੋ ਯਹਿ ਸਿੰਧ ਮਿਟੀ ਹਰਿਨਾਥ ਬਲੀ ਜੁ ਅਜਾ ਮਲਿ ਤਾਰੇ । ਅਬ ਔਰ ਨ ਓਟ ਨਿਹਾਰਤ ਹੋਂ ਸਰ-ਣਾਗਤਿ ਹੋਂ ਜਲ ਭੂਧਰ ਤਾਰੇ ॥ ੫੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੇ ਮਨ ਪਾਲਨ ਸੀਲ ਕਿਉਂ ਅਪਦ ਅਨਾਪਦ ਮਾਹਿ । ਸਦਾ ਕਰੋ ਸੁਖ ਕੋ ਲਹੋ ਤਨ ਲੌ ਡਾਰੋ ਨਾਹਿ ॥ ੫੭ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭਵ ਮੰਡਲ ਮਾਂਹਿ ਸੁਸੀਲ ਫਲੇ ਪੁਨ ਸੀਲ ਪ੍ਰਲੋਕ ਬਿਖੇ ਫਲ ਜਾਇ । ਜਗ ਸੀਲ ਕੁ ਪਾਲਨ ਉੱਤਮ ਹੈ ਤਨ ਆਪਦ ਤੇ ਨਹਿ ਸੀਲ ਗਵਾਇ । ਤਨ ਧਾਰ ਰਹੇ ਜਗ ਭੀਤਰ ਜੋ ਮਨ ਕੌਨ ਅਹ ਨਹਿ ਜੋ ਦੁਖ ਪਾਇ । ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਂਡਵ ਸੋਂ ਬਨ ਮਾਹਿ ਬਸੇ ਜਿਨ ਕੇ ਹਰਿ ਹੋਵਤ ਨੀਤ ਸਹਾਇ ॥ ੫੮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਿਹ ਨਾਮ ਉਚਾਰਤ ਦੂਖ ਮਟੈ ਰਹਿ ਰਾਮ ਗਏ ਪਦ ਸੋਂ ਬਨ ਮਾਹੀਂ । ਮਥੁਰਾ ਤਜ ਕਾਨ ਬਨੀ ਅਪਦਾ ਮੁਰ ਕੰਦ ਹਰੀ ਤਿਨਕੀ ਗਿਰਿ ਮਾਹੀ । ਬਲ ਬਰਿ ਪਿਤਾਂ ਰਘੂ ਬਰਿ ਪਿਤਾ ਦੁਖਲੋਗ ਸਮਾਨ ਲਹੇ ਭਵ ਮਾਹੀਂ । ਕਹੁਰੇ ਮਨ ਕੌਨ ਸੁਖੀ ਜਗ ਮੈ ਤਨ ਧਾਰ ਕਿ ਜੋ ਦੁਖ ਪਾਖਤ ਨਾਂਹੀ ॥ ੫੯ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤਾਤਕੀ ਆਇ ਸਮਾਨ ਕਲੇ ਜਿਨ ਕੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਪੂਜਤ ਲੋਈ । ਰਾਜ ਬਿਭੂਤਿ ਤਜੀ ਛਿਨ ਮੈ ਬਨ ਕੋ ਨਿਕਸੇ ਜਨਨੀ ਬਹੁ ਰੋਈ । ਤੌ ਨ ਫਿਰੇ ਪੁਰ ਕੋ ਹੀਰਜੂ ਜਬ ਭ੍ਰਾਤ ਗਹੇ ਕਰਮੈ ਪਦ ਦੋਈ । ਧਰਮ ਬਰਾਬਰ ਰਾਜ ਨਹੀਂ

ਇਹ ਸੂਚਕ ਰਾਮ ਸਨਾਤਮ ਜੋਈ ॥ ੬੦ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਯਹ
ਮਾਨਵ ਦੇਹ ਸੁ ਭਾਰਥ ਖੰਡਹਿ ਕਾਹਿਤ ਭੋਗਨ ਮੈ ਲਲ-
ਚਾਹੀ। ਜਗ ਦੂਰ ਤਜੋ ਗਜ ਵਾਜ ਰਥ ਇਕ ਮਾਹਿ ਵਿਭੂਤਿ
ਕਛੂ ਸੁਖ ਨਾਂਹੀ। ਇਹ ਲੋਕ ਪ੍ਲੋਕ ਸੁ ਸੰਗ ਚਲੇ। ਇਕ
ਧਰਮ ਕੁ ਸੰਕ ਧਰੋ ਉਰਮਾਂਹੀ । ਅਬ ਔਰਨ ਬਾਤ ਕਹਾਂ
ਕਹੀਏ ਰਘੁਬਰਿ ਬਿਭੂਤ ਤਜੀ ਛਿਤ ਮਾਹੀ ॥ ੬੧ ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰਘੁ ਭੂਪ ਦਿਲੀਪ ਜਤੀ ਛਿਤ ਮੈ ਅਰੁ ਜਾਇ ਬਸੇ
ਸੁ ਤਪੋਬਨ ਮਾਹੀਂ । ਅਜਨਾਭ ਕੁ ਨੰਦਨ ਤਯਾਗ ਬਿਭੂਤਿ
ਗਯੋ ਬਨ ਕੋ ਰਮੇ ਪੁਰ ਮਾਹੀਂ ਮਹਿ ਮੰਡਲ ਰਾਜਕੁ ਤਯਾਗ
ਦਯੋ ਪੁਰ ਮੰਡਲ ਤਯਾਗਨ ਮੈ ਸ੍ਰਮ ਨਾਹੀਂ ਅਬ ਔਰਨ ਬਾਤ
ਕਹਾਂ ਕਹੀਏ ਰਘੁਬੀਰ ਬਿਭੂਤਿ ਤਜੀ ਛਿਤ ਮਾਹੀਂ ॥ ੬੨ ॥
ਬਨਤਾ ਸੁਤ ਰਾਜ ਬਿਭੂਤਨ ਮੈ ਨਿਜਿ ਦੇਸਨ ਮੈ ਸੁਭ ਵੇਸਨ
ਮਾਹੀਂ । ਗਜ ਦੰਤ ਪਲੰਘ ਸੁ ਮੰਦਰ ਮੈ ਬਹੁ ਬਿੰਜਨ ਔਰ
ਪਟੰਬਰ ਮਾਹੀਂ । ਸੁਖ ਜੋ ਪਿਖੀਏ ਥਿਰ ਨਾਂਹਿ ਰਹੇ ਇਹ ਹੈ
ਰਤ ਜੋ ਬੁਧ ਯਾ ਜਗ ਮਾਂਹੀਂ । ਅਬ ਔਰਨ ਬਾਤ ਕਹਾਂ ਕਹੀ
ਏ ਰਘੁਬੀਰ ਬਿਭੂਤਿ ਤਜੀ ਛਿਤ ਮਾਹੀਂ ॥ ੬੩ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥
ਕੰਜ ਪ੍ਭਾ ਦ੍ਰਿਗ ਚੰਦ੍ਰ ਮੁਖੀ ਗਜ ਗਾਮਨਿ ਨਾਰਿ ਤਜੇ ਘਰ
ਮਾਂਹੀ । ਭੌਨ ਰੰਗੀਨ ਸਮੇਤ ਤਜੇ ਸਭ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ ਹੁਤੇ
ਘਰ ਮਾਂਹੀ। ਧੰਨ ਵਹੀ ਭਵ ਭੀਤਰ ਜੋ ਤਨ ਧਾਰ ਮਹਾਂ ਤਪ-
ਸਾ ਨਿਰਬਾਹੀਂ । ਅਬ ਔਰਨ ਬਾਤ ਕਹਾਂ ਕਹੀਏ ਰਘੁਬੀਰ
ਬਿਭੂਤਿ ਤਜੀ ਛਿਤ ਮਾਂਹੀ ॥ ੬੪ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ਜੋ ਚਤੁਰਾਨਨ

ਕੋਸੂਤ ਚਾਰ ਗੀਹੀਨ ਬਿਭੂਤਿ ਰਮੈ ਹਰਿ ਮਾਂਹੀ। ਯੱਦਪਿਹੈ
ਹਰਿ ਪੂਰਨ ਤੇ ਅਏਲੌ ਰਤਿ ਹੈ ਸੁਭ ਸੰਤਨ ਮਾਂਹੀ। ਸੇਸ
ਸਮੀਪ ਸੁਨੇ ਹਰਿ ਕੋ ਜਸ ਸੰਭੁ ਸਮੀਤ ਸਦਾ ਚਲ ਜਾਹੀਂ।
ਹੋਵਤ ਹੈ ਗੁਣ ਉੱਤਮ ਨਾਸ ਕੁਸੰਗਤਤੇਸਨਕਾਦਿ ਡਰਾਹੀਂ
॥ ੬੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਨ ਜੀਵਕੀ ਕਜਾਕਥਾ ਜੋਸਨਕਾਦਿ
ਡਰਾਹਿ। ਗੁਣ ਉੱਤਮ ਕੋ ਪਾਲੀਏ ਸਾਵਧਾਨ ਮਨਮਾਂਹਿ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਉੱਤਮ ਆਗ ਬਿਖੇ ਜਰਨੋ ਜਿਮ ਜਾਇ ਮਰੇ ਜਗ
ਮਾਹਿੰ ਪਤੰਗਾ। ਉੱਤਮ ਯਾ ਤਨ ਫੋੜ ਮਰੈ ਗਿਰ ਕੈਭਵ ਮੈ
ਨਰ ਸੈਲ ਉਤੱਗਾ। ਉੱਤਮ ਹੈ ਭਵ ਮਾਹਿੰ ਮਰੇ ਕਰ ਡਾਰ
ਮੁਖਾਂਤਰ ਭੀਮ ਭੁਜੰਗਾ। ਜੀਵਤ ਨਾਂਹਿ ਕਰੇ ਕਬ ਹੀ ਗੁਣ
ਉੱਤਮ ਰੋ ਬਨ ਕੋ ਨਰ ਭੰਗਾ॥ ੬੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗੁਣ
ਮਾਰਿਗ ਸੂਧੇ ਚਲੇ ਖਲ ਨਿਦਾ ਡਰਡਾਰ। ਬਿਧਿਖਲ ਕਹੁ
ਐਸੇ ਰਚੇ ਗੁਣ ਕੋ ਦੋਖ ਉਚਾਰ॥ ੬੮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੇਵ ਕਰੋ
ਤੁ ਕਰੇਂ ਕਹੁ ਚਾਹਿਤ ਨਾਹਿੰ ਕਰੋ ਤੁ ਕਰੈਂ ਢਿਠਤਾਈ। ਜੋ
ਪਦ ਬੰਦਨ ਜਾਇ ਕਰੋ ਤੁ ਕਹੇਂ ਹਮਤੇ ਉਰ ਮਾਹਿੰ ਡਰਾਈ
ਨਾਂਹਿ ਕਰੋ ਤੁਕਹੈਂ ਯਹਿ ਮੂਰਖ ਬ੍ਰਿਧਿ ਅਬ੍ਰਿਧਿਕੀ ਸਾਰ ਨਿ
ਕਾਈ। ਜਾਨਤ ਹੈ ਜਨਕਾਤਮਜਾਪਤਿ ਔਰ ਕਹੇਂ ਅਬ ਕਹਿ
ਸੁਨਾਈ ॥ ੬੯ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਗ ਲਾਜ ਜਹ ਜ ਕਹੇ ਜੜਤਾ
ਬ੍ਰਤ ਧਾਰਣ ਤੇ ਖਲ ਦੰਭ ਉਚਾਰੇ। ਰਣ ਸੂਰਕੋ ਕ੍ਰੂਰ ਕਹੇ
ਜਗ ਮੈ ਲਿਜਿ ਭਾਵਹਿੰ ਬੁਧਿ ਬਿਹੀਨ ਪੁਕਾਰੇ। ਮਧੁਬੈਣਨ
ਦੀਨਨ ਕੇ ਨਰਕੋ ਜੁ ਬਖਾਨਕਰੈ ਸੂਵ ਚਾਲ ਬਿਚਾਰੈ। ਗੁਣ

ਕੌਨ ਅਹੇ ਗੁਣ ਵਾਨਨ ਕੋਮਲ ਦੇਖਨਾ ਤੇ ਜੋਇ ਨਾਂਹਿਲ
ਤੇ ॥ ੭੦ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਗ ਦਰਨ ਅਦਭੁਤ ਰਚੀ ਬਹੁ
ਮਾਇਕਅ ਹਿ । ਕਹਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਹਿ ਬਿਖ ਮਇ ਨਿਰਨੈਹੋ
ਤ ਨਾਹਿ ॥ ੭੧ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਹਿ ਬੀਨਨ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ
ਕੀ ਧੁਨਿ ਗਾਵਤ ਹੈਂ ਮਨ ਮੋਦ ਬਢਾਈ । ਕਹਿ ਰੋਵਤ ਹੈਂ ਨ
ਨਾਰੀ ਮਹਾਂ ਧਰ ਲੇਟਤ ਹੈਂ ਉਰ ਮੈ ਦੁਖ ਪਾਈ । ਕਹਿ ਚੰਦਨ ਨੀ
ਗੁਲਾਬ ਘਸੇ ਸੁ ਸੰਧੂਰ ਹਿ ਕੀ ਸਿਰ ਮਾਂਗ ਬਨਾਈ । ਕ
ਹਾਥਨ [illegible] ਉਪਾਰ ਸਿਰੋ ਰੁਹਿ ਮਾਂਗ ਜਹਾਂ ਤਹਿ ਭੂਮ
ਲਾਈ ॥ ੭੨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਹਿ ਕੋਵਿਦ ਬੈਠ ਬਿਚਾਰ [illegible]
ਕਹਿ ਮੂੜ ਭਯਾਨਕ ਰਾਰ ਮਚਾਇ । ਕਹਿ ਰੋਗ ਮਹਾਂ ਤਨ
ਧਾਕ ਬਹੇ ਕਹਿ ਸੌਰਭ ਸੁੰਦਰ ਦੇਤ ਦਿਖਾਈ । ਬਿਖ ਮੇਲ
ਸੁਧਾ [illegible] ਸੰਗ ਕਿਧੋ ਬਿਧ ਮਾਇਕ ਨੇ ਯਹਿ ਖੇਲ ਰਚਾਈ
ਨਹਿ ਜਾਨ ਪਰੇ ਜਗ ਆਹਿ ਸੁਧਾਰਸ [illegible] ਬਿਖ ਕੀ ਬਿਧ
ਬੇਲ ਬਨਾਈ ॥ ੭੩ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ [illegible] ਜਗ ਦੁਖ ਕੀ ਖਾਨ ਹੀ
ਪੁੰਨ ਕਰੈ ਨਰ ਜੋਇ । ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਸੁਖ ਵਿਖੈ ਮੈ ਹੋਰਤ ਹੈ
[illegible] ਸੋਈ ॥ ੭੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਨਵ ਦੇਹੀ ਪਾਈ ਕਰ ਭਾਰਥ
ਖੰਡ ਸੁ ਜੋਇ ॥ ਪੁੰਨ [illegible] ਨਹਿ [illegible] ਮੈ ਪਸ਼ੂਨ ਤਾ [illegible] ਕੋ
ਇ ॥ ੭੫ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੁ ਵਿਡੂਰਯ ਕੀ ਪਿਠਰੀ ਖਲ ਕੋ
ਗਹਿ ਚੰਦਨ ਈਂਧਨ ਸਾਥ ਪਕਾਵੈ । ਸੁਭ ਹਾਟ ਕਲਾਂਗਲ
ਅੰਗ੍ਰ ਧਰੇ ਜੜ ਭੂਮਿ ਖਨੇ ਦ੍ਰਿਮਆਕ ਜਮਾਵੈ । ਖਲ ਛੇਦਕ
ਪੂਰਨ ਖੰਡ ਕਰੇ ਪੁਨ ਵਾਧ ਸਕੇਕੁਲ ਪੂਜ ਜਿਵਾਵੈ । ਤਿਮਹੀ

ਹਿ ਭ੍ਰਾਤਥ ਖੰਦ ਹ ਨਿਰਬੁਧਿ ਕਹਾਂ ਨਰ ਪੁੰਨ ਕਮਾਵੈ ॥
੬ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਉਖਰ ਦੇਸ ਕੁ ਨੀਰ ਪੀਵੇ ਪੁਨ ਮੂੜ੍ਹ ਸੁਧਾ
ਸ ਸੋਂ ਪਗ ਧੋਵੈ । ਕੋਟਹਿ ਕਾਗ ਉਡਾਵਨ ਕੇ ਹਿਤ ਡਾਰ
ਹਾਂ ਮਣਿ ਮੂੜ੍ਹ ਵਿਗੋਵੈ । ਕਾਟਕੇ ਚੰਦਨਕੇ ਬਿਰਵਾ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ
ਜ਼ ਬੰਬੂਲ ਕਰੇ ਜੜ੍ਹ ਸੇਵੈ । ਮੂਰਖ ਯਾ ਤਨ ਪਾਲਣ ਕੇ
ਤ ਧਰਮ ਤਥਾ ਜਗ ਭੀਤਰ ਖੋਵੈ ॥੭੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਵਿਪਨੇ
ਰਣੇ ਭਵ ਸੰਤ੍ਰ ਨੇ ਜਲ ਔ ਪੁਨ ਮੰਦਰ ਆਗ ਲਗਾਏ ।
ਭ ਸਾਗਰ ਭੂਧਰ ਕੇ ਸਿਖਰ ਸੁਭਯਾਨ ਰ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ
। ਏਪਦ ਭੂਲ ਭੁਜੰਗਮ ਦੇਹ ਛਹੇ ਜਨਨੀ ਜਠਰੈ ਤਰਅ ਇ
ਮਾਏ । ਨਰ ਔਰ ਨਰੱਖ ਕਹਇ ਜਹਾਂ ਤਹ ਰੱਖਤ ਪੂਰਬ ਪੁੰਨ
ਮਾਏ ॥ ੭੮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਪਦ ਧਾਧ ਕੋਪ ਕਰ ਅਰੁ
ਪਦ ਮੈ ਸੁਖਿਮਾ ਉਰ ਮਾਹੀ । ਪੁੰਨ ਨਿਸੰ ਕਹੈ ਨ ਡਰੈ
ਨ ਪਾਪਨ ਤੇ ਸੁ ਡਹੈ ਉਰ ਮਾਹੀਂ । ਸੰਗਰ ਮਾਹਿ ਕਰੈ ਭੁਜ
ਬਲ ਪ੍ਰਾਣ ਤਜੇ ਰੁਚਿਹੈ ਜਸ ਮਾਹੀਂ । ਮਾਨਵ ਮਾਹਿ ਮਹਾ
ਮ ਕੇ ਬ੍ਰਤ ਧੰਮ ਵਹੀ ਜਿ ਧਰੈ ਜਗ ਮਾਹੀਂ ॥ ੭੯ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ
ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੇ ਹਰਿ ਕ ਯਸ ਸੋਂ ਗੁਣ ਗੋਬਿੰਦ ਕ ਸੁ ਭਨੈ
ਖ ਮਾਹੀਂ ਹਾਥਨ ਤੇ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਕਰੇ ਪੁਨ ਸੀਸ ਧਰ ਗੁਰ
ਪਦ ਮਾਹੀਂ ਦੇਹ ਸਨੇਹ ਨ ਭੂਲ ਕਰ ਅਰ ਬਾਧ ਸਨੇਹ
ਦਾ ਨਿਰਬਾਹੀ । ਮਾਨਵ ਮਾਹਿ ਮਹਾਤ ਕ ਬ੍ਰਤ ਧੰ ਵਹੀ
ਜ ਧਰੈ ਜਗ ਮਾਹੀਂ ॥ ੮੦ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੇਸ ਧਰੈ ਧਰਣੀ ਸਿਰ
ਅਰੁ ਸੂਰ ਫਿਰੇ ਸੁ ਸਦਾ ਨਭ ਮਾਹੀਂ ਧਾਰ ਰਗੇ ਦਾ ਅਬ ਲੋ

ਹਰਿ ਜੀ ਬਲ ਦ੍ਵਾਰ ਰਹੇ ਸੁ ਪਤਾਲ ਕਿ ਮਾਹੀਂ । ਘੋਰ ਹ
ਹਲ ਲੋਕ ਜਰੇ ਦਿਵ ਸੰਕਰ ਨੀਠ ਧਰੇ ਗਰ ਮਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾ
ਸਮਾਨ ਧਰੈ ਬ੍ਰਿਤ ਕੋ ਦੁਖ ਭੂਰ ਭੁਏ ਬ੍ਰਿਤਿ ਡਾਂਰਤ ਨਾਹੀ
॥ ੯੧ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਿਨ ਨਾਉਂ ਗਏ ਯਮ ਕੇ ਪੁਰ ਕੋ ਜਗ
ਭੋਗਨ ਕੀ ਜਿਨ ਗੈਲ ਲਈ । ਹਰਿ ਕੇ ਪੁਨ ਪੰਥ ਚਲੇ ਨਰ
ਜੇ ਉਰ ਭੋਗਨ ਕੋ ਰਿਵ ਪੀਠ ਦਈ । ਤਿਨ ਕੇ ਯਸ ਸੇਸ ਭ
ਭੂਮਿ ਭਰੀ ਅਬਲੌ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕਥਾ ਸੁਨਈ । ਮਨਰੇ ਹਰਿ
ਕੇ ਅਬ ਪੰਥ ਚਲੋ ਜਗ ਪਾਛਲ ਆਵ ਗਈ ਸੁ ਗਈ ॥ ੯੨
॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰਿਖਿ ਨਾਰਿ ਤਰੀ ਕਪਿ ਰੀਛ ਤਰੇ ਸੁ ਲੰਗੂਰ ਤਰੇ
ਜਿਹ ਨਾਮ ਉਚਾਰੇ । ਬਨ ਭੀਲ ਸੁਤਾ ਜਿਹਿ ਨਾਮ ਤਰੀ ਸੁ
ਜਟਾਯੁ ਵਿਹੰਗਮ ਜਾਂਹਿ ਉਧਾਰੇ । ਅਬ ਚੇਤਨ ਬਾਤ ਕਹਾਂ
ਕਹੀਏ ਜੜ ਭੂਧਰ ਨਾਮ ਤਰੇ ਨਿਧਿ ਖਾਰੇ । ਅਬ ਔਸਰ ਰਾਮ
ਭਜੋ ਮਨਰੇ ਦੁਖ ਮੇਟ ਤਰੋ ਭਵਸਾਗਰ ਪਾਰ ॥ ੯੩ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥
ਭਵਹਾਰਿਕ ਕੇ ਚਿਤ ਨੇਮ ਕਹੇ ਯਮ ਹੀ ਭਵਹਾਰਿਕ ਔਰ ਬਖਾਨੇ
। ਇਕ ਤਿਆਗ ਕਹੇਂ ਇਕ ਦਾਨ ਕਹੇਂ ਇਕ ਯੋਗ ਸੁ ਸਾਧਨ
ਕੈ ਉਰ ਠਾਂਨੇ । ਜਗ ਏਕ ਕਹੇ ਤਪਸਾ ਵਰ ਸਾਧਨ ਤੀਰਥ
ਵਾਸ ਸੁ ਏਕ ਪ੍ਰਮਾਨੇ । ਭਵਹਾਰਕ ਬ੍ਰਤ ਸੁ ਏਕ ਭਨੇ ਹਮ ਤੋ
ਇਕ ਰਾਮਹਿ ਨਾਮ ਪਛਾਨੇ ॥ ੯੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਨਰ ਸੈਲ
ਸੁ ਤਾਰਿਓ ਰਘੁਵਰ ਸਾਗਰ ਧਾਰ । ਤਜੋਂ ਹਮ ਕੋ ਨਹਿੰ ਤਾਰਿ
ਹੈ ਮਨ ਮੈ ਕੌਨ ਵਿਚਾਰ ॥ ੯੫ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੈਲ ਕਪੀਚਰ ਪਾਰ
ਪਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਜੋ ਹਰਿ ਜੀ ਬਲ ਤੇਰਾ । ਹੈ ਮਨ ਚੰਚਲ

ਬਾਨਰ ਸੋਂ ਅਰੁ ਸੈਲ ਸਮਾਨ ਸੁਰੀਤ ਕਠੋਰਾ। ਨਾਹਿ ਕਰੀ ਤਪਸਾ ਤੁਮਰੇ ਬਲ ਐਸਰ ਬੈਨ ਸੁਨੋ ਪ੍ਰਭੁ ਮੋਰਾ। ਨਾਥ ਭਲੇ ਬਲਵਾਨ ਹੁਤੇ ਮਮ ਦਾਸ ਕੀ ਬੇਰ ਭਜੇ ਬਲ ਥੋਰਾ ॥ ੮੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗਹਿ ਤੰਦੁਲ ਬਾਮਨ ਕੇ ਕਰਮੈ ਤਬ ਆਪਦ ਤਾਹਿ ਕੀ ਦੂਰਨਿਵਾਰੀ। ਗਜ ਕੰਜ ਦਏ ਤਬ ਗ੍ਰਾਹਿ ਕਟੇ ਫਲ ਖਾਇ ਕਿ ਭੀਲ ਸੁਤਾਸੁ ਉਧਾਰੀ। ਗਲ ਫੂਲਨ ਮਾਲ ਗਹੀ ਕੁਬਜਾਂ ਤਬ ਕੂਬਰ ਕੀ ਕਟ ਨਾਥ ਸਵਾਰੀ। ਬਿਨ ਮੋਲਨ ਕਾਮ ਕਰੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜਗ ਲੋਗਨ ਕੀ ਗਤਿਤੈਉਰਿ ਧਾਰੀ ॥ ੮੭ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਗ ਆਹਿ ਅਨਾਦਿ ਸਮੇਕ ਸੁਨੋ ਹਮ ਦੂਖ ਸਹੇ ਤਿਹਿ ਮਾਹਿੰ ਕਰਾਰੇ। ਵਹਿ ਕੇਤਕਥੇ ਨਹਿੰ ਜਾਨ ਪਰੇ ਅਬ ਔਗਨ ਕੇ ਡਰ ਪਾਹਿੰ ਹਮਾਰੇ ॥ ਜਗ ਦੂਖ ਹਰੇ ਹਰਿ ਨਾਮ ਬਲੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਮਹਾਤਮ ਬੇਦ ਉਚਾਰੇ। ਜਗ ਕੇਸਭ ਦੂਖਨ ਮੋਹਿ ਹਰੋਮੁਹਿ ਹਾਨਿ ਨਹੀਂ ਹਰਿ ਲਾਜ ਤੁਮਾਰੇ ॥ ੮੮॥ ਮਦਰਾਛੰਦ॥ ਜਾਤਿ ਬਿਹੀਨ ਸੁ ਭੀਲ ਤਰੇ ਅਰੁ ਸੀਲ ਬਿਹੀਨ ਤਰੀ ਗਨਕਾ ਰੂਪ ਬਿਹੀਨ ਤਰੀ ਕੁਬਜਾਂ ਹਰਿਣਾ ਫਲ ਰੂਪ ਤਰੇ ਬਨਕਾ। ਪਾਪ ਅਜਾਮਲ ਪਾਰ ਪਰੇ ਰਘੁ ਨਾਇਕ ਬੈਨ ਸੁਨੋ ਜਨਕਾ। ਵੈ ਗੁਣ ਨੇਮ ਤਜੇ ਹਮਨਾਥ ਕਿ ਆਪ ਤ੍ਰਿਆਗ ਕਰੋ ਪ੍ਰਨ ਕਾ ॥੮੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ਗੁਣਥੇਰਹਿ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਹੀਣ ਰਹੇ ਵਹਿ ਭੂਲ ਗਈਅਬ ਬਾਨ ਤੁਮਾਰੀ। ਫਲ ਫੂਲਨ ਤੇ ਬਨ ਭੀਲ ਸੁਤਾ ਮਥੁਰਾ ਪੁਰਮੇਂ ਹਰਿ ਕੂਬਰ ਤਾਰੀ। ਗਣਕਾ ਗਜ ਰਾਜ ਉਧਾਰ ਕਰੇ ਤਬ

ਦਯਾਲ ਹੁਤੇ ਸੁ ਮੁਕੰਦ ਮੁਰਾਰੀ। ਅਬਕੈ ਕਰੁਣਾ ਹਰਿਪੀਠ ਦਈ ਅਰਕੈਫਰਿਧੋਕਰਿ ਕਾਗਦ ਕਾਰੀ॥੯੦॥ਦੋਹਰਾ॥ ਕਾਗਦ ਲਿਖਾ ਜੋਕਰੋ ਕਹਾਂ ਪੁਜਾਵੈ ਨਾਥ। ਔਗਨਮੇਰੇਬਖਸ਼ੀਏ ਮਾਥੇ ਧਰੀਏ ਹਾਥ॥੯੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ॥ ਅਭਿ ਬੰਦਨ ਤੇ ਹਰਿ ਪਾਵਨਕੋ ਜਗ ਮਾਹਿ ਪਿਖ ਸੁ ਉਦਾਰਉਦਾਰੀ। ਸੀਸ ਮੰਡਲ ਮੈਂ ਬਹੁ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਹੁਤੀ ਪਿਖ ਆਨਨ ਤੇ ਸੁ ਲਗੈ ਅਬਖਾਰੀ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜਨ ਤੇ ਸੁ ਉਦਾਰ ਖਿਰੇ ਲਟਕੀ ਅਲਕੈ ਸ੍ਰੁਤਿ ਊਪਰ ਕਾਰੀ ਸੁਭ ਕੁੰਡਲ ਛਾਇ ਕਪੋਲ ਰਹੇ ਕਰ ਮਾਹਿ ਲਵੈ ਉਰ ਹਾਰ ਅਪਾਰੀ॥ ੯੨॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਖਿਮਾ ਉਲਾਹਨੇ ਕੋ ਕਰੋ ਤੁਮ ਨਿਰ ਪੇਖ ਉਦਾਰ। ਪ੍ਰੇਮ ਪੇਖ ਹਰਿ ਰੀਝਹੋਂ ਭੁਗਵਨਭਗਤਿ ਉਧਾਰ॥੯੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ॥ ਨਭ ਮੈ ਸੁਰਲੋਕ ਰਚੈ ਹਰਿਜੀ ਅਰ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਨਿਧ ਖੀਰਬਨਾਏ। ਮਣਿ ਹੀਰਨ ਕੇ ਗਿਰ ਕੂਟ ਰਚੇ ਫਲ ਫੂਲਨ ਕੇ ਬਟੇ ਕੋਟ ਉਪਾਏ। ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੋ ਪ੍ਰਭੁਪੇਖਤ ਹੋ ਸਭ ਭੂਖ ਮਿਟੈ ਤੁਮ ਮੈ ਮਨ ਲਾਏ। ਬਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਾਂ ਫਲ ਫੂਲ ਦਏ ਪਦ ਪੰਕਜ ਤੇ ਪਦ ਕੀ ਰਜ ਪਾਏ॥ ੯੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ॥ ਵਰ ਕੌਨ ਮੰਗੋ ਤੁਮਤੇ ਹਰਿ ਜੀ ਥਿਰਿ ਨਾਂਹਿ ਰਰੇ ਜਗ ਭੀਤ ਰਕੋਈ। ਨਹਿ ਰਾਜ ਰਰੇ ਗਜ ਬਾਜ ਰਰੇ ਤਨ ਲੌ ਮਿਟ ਜਾਇ ਪਿਖੋ ਜਗ ਜੋਈ। ਬਿਨ ਤੇ ਪਦ ਕੰਜ ਲਹੈ ਨ ਕਹੂ ਸੁਖ ਜੋ ਨਰ ਦੌਰ ਫਿਰੈ ਤਿਹੁ ਲੋਈਮ ਪਦ ਮੰਜੁਲ ਜੋ ਸਨਕਾਇਭਜੈਤਿਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭੁ ਸੇਵ ਦਿਜੈ ਮਮ ਸੋਈ॥ ੯੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ॥ ਕਬਿ ਆ-

ਵਹਿਰੇ ਮਮ ਊਪਰ ਤੇ ਦਿਨ ਦੇਹ ਰਟੈ ਮਮ ਗੰਗ ਕਿਨਾਰੇ। ਸਭਹੀ ਜਗ ਤੇ ਪੁਨ ਸਾਂਤਿ ਲਹੇ ਮੁਖ ਨਾਮ ਸੁਸੀਸ ਗੰਗੋ- ਦਕ ਧਾਰੇ। ਪੁਨਿ ਬੈਠ ਸਿਲਾ ਤਲ ਮੈ ਹੀਰ ਕੀ ਪਦਵੀ ਦ੍ਰਿਗ ਮੇਲਕੈ ਨੀਤ ਚਿਤਾਰੇ। ਹੀਰ ਧਯਾਨ ਸਮੇਤ ਨ ਮੋਹਿ ਗਿਰੈ [redacted] ਮਾਤਸਮਾਨ ਸੁ ਗੰਗ ਸੰਭਾਰੇ॥੯੬॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਬਾਲਕ ਬ੍ਰਿੱਧ ਸੁਵਾ ਧਨੀ ਹੈ ਸਭਕੇ ਅਧਿਕਾਰ। ਅਰ ਊਨ ਬਰਖ ਪਚਾਸ ਤੇ ਤਜੇ ਸਕਲ ਸੰਸਾਰ॥੯੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ॥ ਜਿਨ ਕਾ ਜਗ ਭੀਤਰ ਮਾਨ ਘਟੇ ਸੁ ਨਿਰਾਸ ਰਟੇ ਅਰਦੀ ਨਿਜ ਦ੍ਵਾਰੇ। ਨਿਜ ਮੰਦਰ ਤੇ ਧਨ ਖੀਣ ਭਏ ਪਰਲੋਕਗਏ ਨਿਜ ਬੰਧੁ ਪਿਯਾਰੇ। ਤਨ ਮੰਡਲ ਜੋਬਨ ਪੀਰ ਟਈ ਇਹ ਲੋਕ ਤਜੈ ਪਰਲੋਕ ਸਵਾਰੇ। [redacted] ਪਾਵਨ ਭੂਧਰ ਕੇ ਜਟਰੀ ਨਰ ਜਾਇ ਵਸੇ ਵਹੁ ਗੰਗ ਕਿਨਾਰੇ॥੯੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ ਪਿਖ ਪਾਵਨ ਨੀਰ ਸੁ ਪਾਨ ਕਰੇ ਮੁਖ ਗੰਗ ਉਚਾਰੇ। ਪੂਰਬ ਓਰਕਰੇ ਮੁਖਕੋ ਹਰਿ ਪਾਦਹਿ ਨੀਰ ਸਰੀਰ ਪਖਾਰੇ। ਬੈਠ ਸਿਲਾਤਲ ਨੈਨ ਮਿਲਾਇ ਸੁ ਰਾਮ ਰਮਾਂ ਧਤਿ ਮੈਂ ਉਰਿ ਧਾਰੇ। ਨਾਮ ਇਸੇ ਮੁਖਮਾਹਿ ਰਟੇ ਹਰਿ ਦੀਨ ਦਯਾਲੁ ਮੁਕੰ ਦ ਮੁਰਾਰੇ॥੯੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ॥ ਜਾਂ [redacted] ਕੋਬਿਧਿ ਪਾਲ ਕਰਜੋ ਪੁਨ ਪਾਵਨ ਬਾਵਨ ਪਾਦ ਪਖਾਰੇ। ਸੰਕਰ ਪਾਵਨ ਹੇਰ ਉਰੇ ਪੁਨ ਸੀਸ ਨਿਰੰਤਰ ਸੋ ਜਲ ਧਾਰੇ। ਭੂਪ ਭਗੀਰਥ ਕੈ ਤਪਸਾ ਪੁਨ ਜਾਂ ਜਲ ਸੋਂ ਕੁਲ ਭੂਪਤਿ ਤਾਰੇ। ਸੋ ਜਲ ਪਾਵਨ ਮੈਂ ਪਰਸੋਂ ਸੁ ਪਿਖੋਂ ਉਰ ਮੈ ਬਡ ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ॥੧੦੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ

ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾਉਰਤੇਸਛਦੂਟਕਰੈਸੁਖਿਮਾਂਪਰਿਪੂਰਨਕੌਉਰਧਾਰੇ
। ਕੇਟੁਨਾ ਜਨ ਦੀਨਨ ਹੇਰ ਸਦਾ ਪੁਨਪਾਪਨਤੇ ਮਨ ਪ੍ਰੀਤਿ
ਨਿਵਾਰੇ। ਪਦਵੀਸੁਭ ੰ ਤਨ ਕੀ ਪਕਰੇ ਛੁਟ ਬੰਧਨਮੂਲਸੁ
ਮੋਹ ਉਖਾਰੇ। ਜਨ ਕੋਵਿਦ ਪ੍ਰੀਤ ਸੁ ਨੀਤ ਕਰੇ ਹਰਿ ਰੂਪ
ਸਦਾ ਮਨ ਮਾਹਿੰ ਵਿਤਾਰੇ ॥ ੧੦੧ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੁੰਚਤ ਹੈਂ ਅ
ਲਿਕਾਂ ਸ੍ਰੁਤਿਊਪਰ ਕੁੰਡਲ ਹੈਂਸੁਭ ਕਾਨਨ ਮਾਹੀਂ। ਕੁੰਡਲ
ਕੇ [illegible] ਮੇਚਕਮੈ ਲਸਕੈ ਤੜਿਤਾ ਘਨ ਮੇਚਕ ਮਾਂਹੀਂ।
ਬੋਲਸਮੇਂ ਛਬ ਪੁੰਜ ਤਰੰਗ ਕਪੋਲਨ ਸਾਗਰ ਤੇ ਨਿਕ-
ਸਾਹੀਂ। ਨੈਨ ਹਰੇ ਮਦਕੰਜਨਕੋ ਸਮ ਆਨਨਕੇ ਸੀਸਕੋ ਟਿ-
ਕ ਨਾਹੀਂ ॥ ੧੦੨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭ੍ਰਿਕੁਟੀ ਕੁਟਿਲਾ ਸੁਭਭਾਲ
ਬਿਸਾਲ ਸੁਕੰਕਮ ਕੀ ਯੁਗ ਰੇਖ ਸੁਆਹੀ। ਯੁਗ ਕਾਂਚਨ
ਕੇਸਰ ਲੈਰਤਿਨਾਹਿਮਨੋ ਮਣਿਕੀਸੁਕਮਾਨਬਣਾਈ। ਕਚ
ਘੁੰਘਰਵੰਤ ਸਮੰਦਸਮੀਰਫੁਰੇ ਤਿਨਕੀ ਛਵਿਬਿਧੋਮਨ ਆ
ਈ। ਸੁਮਨੋ ਮੁਖ ਕੰਜ ਅਮੋਦਗਹੇ ਭ੍ਰਮਰਾਵਲਿ ਕਾ ਭ੍ਰਮ ਹੈ
ਬਿਗਸਾਈ ॥ ੧੦੩ ॥ ਪਦ ਪਾਵਨ ਕੋਮਲ ਪੰ ਜ ਜੋ
ਅਰੁਣਾਨਖ ਅੰਗੁਲ ਕੇ ਸਿਖਮਾਂਹੀ। ਸ੍ਰਭ ਅੰਕੁਸ ਔ ਪੁਨ
ਬਜ੍ਰ ਧੁਜਾਕਿਲਕੰਜਲ ਸੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਮਾਂਹੀ। ਸਰਨਾਗਤਿ
ਕੇ ਭੁਯ ਮੋਚਕ ਹੈਂ ਇਕ ਬੰਦਨ ਤੇ ਭਵ ਫੰਧਨ ਜਾਹੀ। ਧਰ
ਮਾਨਵ ਦੇਹ ਸੁ ਭਾਰਥ ਖੰਡ ਭੁਜੇਹਰਿ ਪਾਦ ਤਰੇ ਜਗਮਾਂਹੀ
॥ ੧੦੪ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰੈ ਨ ਕਰੈ ਰਤਿ ਵੇ
ਮੁਖ ਲੋਗਨ ਸੰਗਾ। ਨਹਿ ਆਪਨ ਮਾਨ ਸੁ ਭੂਲ ਚਹੈ ਟ੍ਰਨ

...ਕੋ ਨ ਕਰੇ ਮਨ ਭੰਗਾ। ਸਭ ਔਰ ਤਜੇ ਜਗ ਰੰਗਾ
...ਹਾਂ ਸੁ ਰਹੇ ਹਰਿਪੂਰਣ ਕੇ ਰਪ ਰੰਗਾ। ਇਕ ਠੌਰ ਅਹਾਰ
...ਰੇ ਨ ਸਦਾ ਸੁਭ ਸੰਤੁਧਰੈ ਬ੍ਰਿਤ ਨੀਰ ਬਿਹੰਗਾ ॥ ੧੦੫॥
...ਬੁਧਿ ਏਕ ਅਨੀਤਿ ਕਰੀ ਜਗ ਮੈ ਸੁਭ ਸੰਤਨ ਕੇ ਤਨ ਪਟ
...ਗਾਏ। ਮੁਖ ਚਾਰ ਨ ਫੇਰ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ਤ੍ਰਿਨ ਪੱਲਵ ਨਾਹਿ
...ਹਾਰ ਬਨਾ...। ਅਤਿ ਦੀਨ ਮਲੀਨ ਦੁਖੀ ਨਰ ਜੇਤਿਨ ਕੇ
...ਘਰ ਭੀਤਰ ਭੀਖ ਮੰਗਾਏ। ਮਨ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਚੇ ਜਗ ਕੋ
...ਬੁਧਿਵਾਨਤ ਹੈਂ ਨਹਿ ਸੀਖ ਬਨਾਇ ॥ ੧੦੬ ॥ ਸਭ ਸੰਤ
...ਰੇ ਤਪਸਾਤਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਹਰਿਸਰੂਪ ਧਯਾਨ ਲਗਾਇ।
...ਜਿਨ ਕੇ ਪਦ ਤੀਰਥ ਤੇ ਅਤਿਪਾਵਨ ਹੋਵਨ ਤੇ ਜਨ ਦੂਖ
ਪਲਾਇ। ਵਿਧਿ ਨੀਤਿ ਬਿਚਾਰ ਕਿਜੰ ਮਨ ਮੈ ਸੁਭ ਸੰਤਨ ਕੇ
ਤਪ ਪਟ ਲਗਾਇ। ਮਿਸ ਭੋਜਨ ਕੇ ਸੁ ਅਟੇ ਘਰ ਮੈ ਪਟ
ਤੀਰਥ ਤੇ ਜਨ ਪਾਪ ਮਿਟਾਇ ॥ ੧੦੭ ॥ ਮਾਨ ਅਮਾਨ
ਨਹੀਂ ਜਿਨ ਕੋ ਸੁ ਨਹੀਂ ਧਨ ਨੀਰ ਤ੍ਰਿਖਾ ਉਰ ਭਾਰੀ।
ਜੀਵਨ ਆਸ ਨਹੀਂ ਉਰਮੈਂ ਪੁਨ ਕਾਲਹ ਕੀ ਮਨ ਚਿੰਤ
ਬਿਸਾਰੀ। ਹੈ ਉਰਮਾਂਹ ਖਿਮਾ ਪਰਿਪੂਰਨ ਦੂਰ ਨ ਗਯਾਨ
ਕਲਾ ਉਰ ਧਾਰੀ। ਸੰਤ ਇਸੇ ਵਿਰਲੇ ਪਿਖੀਏ ਭਵ ਮੰਡਲ
ਮੇਂ ਜਨ ਕੋ ਸੁਖਕਾਰੀ ॥ ੧੦੮ ॥ ਜਗ ਸੂਰਜ ਆਤਮ
ਦੂਖ ਮਿਟੇ ਫਲ ਸੂਖ ਸੁ ਨਿੰਮ੍ਰਤ ਹੈ ਜਗਮਾਂਹੀ। ਪਿਕਵਾਕ
ਰਟੇ ਸੁਭ ਬੈਨ ਜਹਾਂ ਨਿਜ ...ਲ ਸੁ ਸੌਰਭ ਹੈ ਜਗ ਮਾਹੀਂ।
ਸੁਭ ਸਾਧਨ ਪੱਲਵ ਛਾਜਤ ਹੈ ਜਲ ਸਾਂਤਿ ਭਰੇ ਅਲਬਾਲਨ

ਮਾਂਹੀ। ਚਲਰੇ ਮਨ ਢੀਲ ਕਰੋ ਨ ਅਬੈ ਸੁਭ ਸੰਤ ਰਸਾਲ ਨ
ਕੇ ਬਨ ਮਾਂਹੀ ॥ ੧੦੯ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਵਿਦਯਾ ਧਨ ਕੋ ਪ੍ਰਾਇ
ਕਰ ਨਿੰਮ੍ਰਤਿ ਪੁਰਖ ਉਦਾਰ। ਕੀਰਤਿ ਧਾ ਜਗ ਮੈ ਘਣੀ
ਬਹੁਰੋ ਸੁਖ ਅਪਾਰ ॥ ੧੧੦ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਫਲ ਭੂਰ ਭਏ
ਤਰ ਭੂਮ ਲਟੇ ਅਰਥੀ ਨਹਿ ਲਖਨ ਮੈ ਦੁਖ ਪਾਵੇ। ਨਵ
ਨੂਤਨ ਨੀਰ ਭਰੇ ਬਦਰਾ ਲਟਭੂਮ ਵਿਖੈ ਜਲ ਧਾਰਬਹਾਵੈ।
ਨਰ ਉੱਤਮ ਸੰਪਤਿ ਪਾਇ ਭਲੇ ਤਜ ਊਰਧ ਤਾ ਉਪਕਾਰ
ਕਮਾਵੈ। ਗੁਣ ਨੀਰਫਲੰਧਨ ਦਾਨ ਕਰੇ ਸੁਖ ਸੰਪਦਐਜਗ
ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ੧੧੧ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗਣੀ ਗੁਰੂ ਉਪਦੇਸ
ਕੋ ਰਾਖੋ ਮਨ ਨਿਰਧਾਰ। ਬੰਧਨ ਤੋਰੇ ਜਗਤ ਕੇ ਮਿਟਤ ਨ
ਲਾਗੇ ਬਾਰ ॥ ੧੧੨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗੁਰ ਬੈਨ ਮਹਾਂਤਮ
ਹਾਰਿਕ ਜੇ ਵਹਿ ਆਇ ਪਰੇ ਅਥਕ ਨ ਹਮਾਰੇ। ਇਕ ਮੋਹੁ
ਹੁਤੋ ਮਮ ਸੰਗ ਸਦਾ ਗੁਰੁ ਬੈਨਸੁਪੂਤ ਵਹੀ ਹਨ ਡਾਰੇ। ਅਬ
ਤੂਰਣ ਮੋਖ ਗਹਜੋ ਹਮਕੋਨਹਿ ਛਾਡਤ ਹੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨਨਿਕਾ
ਰ। ਤ੍ਰਿਸ੍ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਖਿਮਾ ਕਰਏ ਹਮਛਾਡ ਚਲੇ ਅਬ ਸੰਗ
ਤਿਹਾਰੇ ॥ ੧੧੩ ॥ ਤਨ ਪ੍ਰਾਨਨ ਆਤਮ ਹੈ ਜਗ ਮੈ ਦਿਗ
ਆਦਿਕ ਆਤਮ ਮੂਲ ਨਾ ਹੋਈ। ਨਹਿੰ ਬੁਧਿ ਨ ਆਨੰਦ
ਕੋਸ ਹੁਨੋ ਅਵਿ ਭਾਸਕਦੀਪ ਅਹੇਜਨ ਸੋਈ। ਤਨਆਦਿਕ
ਪੰਚ ਅਨਾਤਮਤਾ ਪੁਨ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕਹੇ ਸਭ ਕੋਈ। ਭਵ
ਫੰਧਰ ਕੀ ਦ੍ਰਿੜ ਵਾਸ ਹੁਤੀ ਗੁਰਬੈਨ ਅਸੀਖਿਨ ਭੀਤਰ ਖੋ
ਈ ॥ ੧੧੪ ॥ ਗੁਰ ਬੇਦਸੁ ਤੀਰਥ ਨੇਮ ਮਹਾਂ ਬਰਤ ਸੰਜਮ

ਪਿਤ ਮਾਤ ਹਮਾਰੇ। ਹਰਿ ਭੂਮ ਸੁ ਨੀਰ ਸਮੀਰ ਬਲੀ ਪੁਨ
ਾਵਕ ਔਰ ਅਕਾਸ਼ ਉਦਾਰੇ। ਤੁਮਰੇ ਉਪਕਾਰ ਸੁ ਗਜਾਂਨ
ਹੇ ਦ੍ਰਿੜ ਬੰਧਨ ਥੇ ਅਬ ਦੂਰ ਨਿਵਾਰੇ। ਸਭਿ ਕੋ ਅਭਿ
ਧਨ ਹੈ ਹਮਰੀ ਹਮਹੂੰ ਪਰਮਾਤਮ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੇ॥੧੧੫॥
ਜਗ ਮਾਹਿ ਹਰੇ ਤਮ ਕੋ ਰਵਿ ਤੇ ਜਗ ਮਾਹਿ ਸੁ ਤਾਪ
ਗਾਈ। ਚੰਦ ਤਮਿੱਸ੍ਰ ਕੋ ਹਮਰੈ ਤਿਨ ਤਾਪ ਨਹੀਂ ਤਮ ਪੂਰਨ
ਈ॥ ਪੂਰਨ ਹੀ ਤਮ ਮਾਰ ਇਹਾ ਗੁਰ ਬੇਦ ਸੁ ਆਨੰਦ
ਹਿ ਸਮਾਈ। ਯਾ ਜਗ ਮੈਂ ਗੁਰ ਬੇਦਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਸ਼ਮ
ਤ ਨਾ ਕਛ ਪਾਈ॥ ੧੧੭॥ ਦੋਹਰਾ॥
ਪਦਵੀ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਹੈ ਕੈ ਅਰਿ ਕੋ ਦਲ ਨਾਸ। ਕੈ
ਰਲੋ ਧਨ ਦਾਨ ਹੈ ਇਨ ਬਿਨ ਕ੍ਰਿਮ ਸਮ ਵਾਸ॥੧੧੮॥
ਧਾ॥ ਹਰਿ ਨਾਮ ਭਜੈ ਜਗ ਭੀਤਰ ਜੋ ਜਨਨੀ ਸੁਤ
ਬਿਧਿ ਕੋ ਉਪਜਾਇ। ਅਥਵਾ ਜਨਨੀ ਸੁਤ ਸੋਈ ਜਨੇ
ਨ ਭੀਤਰ ਜੋ ਅਰਿ ਕੋ ਦਲ ਘਾਇ। ਸਿਰਲੋ ਧਨ ਦਾਨ
ਰੈ ਜਗ ਮੈ ਸੁਭ ਕੇ ਜਨਨਾ ਸੁਤ ਜੋ ਨਿਪ ਜਾਇ। ਇਨ
ਨ ਬਿਨਾ ਕ੍ਰਿਮ ਕੇ ਸੁਤ ਕ ਹਿਤ ਜੋ ਬਨ ਨਾਹਿ ਅਕਾਜ
ਵਾਏ॥ ੧੧੯॥ ਸੋ ਰੂਖ ਸੁਖ ਨਿਰਬਾਹ ਮਾਟੀ ਮੈ
ਹਿ ਤਨ ਸਦਾ। ਸਿਤਨ ਕੇ ਪਰ ਰਾਹਿ ਆਸ ਤਿਯਾਯੋ ਆਨ
॥ ੧੧੯॥ ਮ੍ਰਿਧਾ ਜਗ ਮਾਨਵ ਦੇਹ ਮਿਲੈ ਨ ਸਦਾ
ਰਾਮ ਭਜੇ ਜਿਹਤ ਸੁਖ ਪਾਵੇ। ਜਗ ਭਿਗ ਵਿਰ ਵਕਕੇ
ਦਲੇ ਨ ਅਮੋਲਕ ਲਾਲ ਅਕਾਜ ਗਵਾਵੇ। ਲਰਕਾਪਨ

ਜਾਠਰ ਮੇਂ ਬਲ ਖੀਨ ਸੁ ਜੋਬਨ ਮੇਂ ਵਿਦ ਪੁੰਨ ਕਮਾਵੇ
ਸੁਭ ਸੀਖ ਇਹੈ ਜਨ ਮਾਨ ਚਲੋ ਜਿਹਤੇ ਨਹਿ ਅੰਤ ਸ
ਪਛੁਤਾਵੈ ॥ ੧੨੦ ॥ ਜਗ ਰੂਖਨ ਸੂਖਨ ਭੋਜਨ ਕੈ ਫ
ਫੂਲਨ ਕੈ ਤਨ ਪਾਲਨ ਕੀਜੈ। ਜਗ ਬੈਠ ਜਹਾਂ ਤਰ ਠੌ
ਭਲੈ ਪ੍ਰਭ ਪਾਵਨ ਕਉ ਉਰ ਜਾਪ ਜਪੀਜੈ ਤ੍ਰਿਨ ਕੋਮ
ਖੀਨ ਬਿਛਾਇ ਭਲੇ ਦ੍ਰਿਗ ਨੀਰ ਭਰੇ ਧਰ ਮਾਹਿੰ ਸੁਈਜੈ
ਧਨਕੇ ਪਤਿ ਮੂੜ ਬਿਯਾਕੁਲ ਬੈਨ ਸੁ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਲੁਹਿ ਪਾ
ਬਹੀਜੈ ॥ ੧੨੧ ਸੈਲ ਸਿਲਾਤਲ ਸੇਜ ਕਰੈ ਗਿ ਕੰਦ
ਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਹੈ ਬਨਮਾਂਹੀ। ਪਾਦਪ ਛਾਲ ਸੁ ਚੀਰ ਧਰੇ ਉ
ਨਾਮ ਸਖਾ ਮ੍ਰਿਗ ਹੈ ਬਨਮਾਂਹੀ। ਭੋਜਨ ਪਾਦਪ ਕੇ ਫਲ
ਜਲ ਪਾਨ ਕਰੈ ਗਿਰਿਤਾ ਗ੍ਰਿਹਿ ਮਾਹੀਂ ॥ ਪੇਟਕੇ ਹੇਤ
ਸੇਵ ਕਰੈ ਨਰ ਤੇਨਰ ਏ ਸਮਾਨੈ ਭਵ ਮਾਹੀਂ
॥ ੧੨੨ ॥ ਧੰਨ ਭਈ ਤਿਨਕੀ ਜਨਨੀ ਕਿਰਤਾਰਥ
ਜਗ ਬੇਦਨ ਗਾਈ। ਕੁਲ ਪਾਵਨ ਤਹਿੰ ਕਰੀ ਸਗਰੀ ਜ
ਧੰਨ ਭਏ ਤਿਨ ਮੀਤ ਸਿਖਾਈ॥ ਪਦ ਕੰਜਨ ਧਾਸਪੁਨੀ
ਧਰਾ ਰਜ ਪਾਵਨ ਤੇ ਜਨ ਪਾਪ ਮਿਟਾਈ। ਜੋਭਵ ਮੰਡ
ਮਾਂਹਿ ਭਜੇ ਛਿਨ ਏਕ ਇਕਾਗਰ ਰਾਮ ਸਹਾਈ॥ ੧੨੨
ਯਹਿ ਭਾਵ ਸਾਂਮ੍ਰਿਤ ਕੰਠ ਧਰੇਸੁ ਕੁ ਬੁਧਿ ਜਰਾ ਸਭ ਜਾਇ
ਪਲਾਈ। ਦੁਖ ਦੇਵ ਪੁਰੀ ਸੁਨੇ ਸਦਹੀ ਉਰ ਸਾਂਤਿ ਸੁਰ
ਗਨ ਮੋਦਲ ਛਾਈ। ਅਮਹਾਤਮ ਦੇਵ ਭਯੋ ਜਗਮੈ ਉ
ਕਾਲ ਕਰਾਲਕੀ ਚਿੰਤ ਮਿਟਾਈ। ਵਹੁ ਔਰਨਕੇ ਦੁਖ ਦੂ

ਕਰੈ ਪਦ ਪਾਵਨ ਸੇਵਹਿ ਨੀਤ ਲੁਕਾਈ ॥ ੧੨੪ ॥ ਦੋਹਰਾ
ਗੋਰੀ ਰਾਇਆ ਮਾਤ ਪਿਤ ਸੇਖਰ ਨਗਰ ਉਦਾਰ। ਗੁਲਾਬ
ਸਿੰਘ ਕੁਲਦੀਪ ਸੁਤ ਕਰਯੋ ਗ੍ਰੰਥ ਨਿਰਧਾਰ ॥ ੧੨੫ ॥
ਬੰਦੋ ਸੀਤਾ ਪਤਿ ਸਦਾ ਵਿਦਘਨ ਬ੍ਰਹਮ ਮੁਰਾਰਿ। ਤਿਲਕ
ਰਾਜ ਦਿਯੋ ਭਗਤ ਕੋ ਰਾਵਣ ਕੋ ਰਣ ਮਾਰ ॥ ੧੨੬ ॥ ਗੁਰੂ
ਨਾਨਕ ਗੋਬਿਦ ਕੇ ਮੰਜਲ ਪਾਦ ਉਦਾਰ। ਨਿਸ ਦਿਨ ਬੰਦੋਂ
ਜੋਰ ਕਰ ਭਵ ਮੋਚਕ ਸੁਖ ਕਾਰ ॥ ੧੨੭ ॥ ਜਾਂ ਪਦ ਪੰਕਜ
ਹੇਰਕੈ ਹਰਜੇ ਨਿਖਲ ਭਵ ਭਾਰ। ਵਿੱਦਜਾ ਗੁਰੂ ਉਦਾਰ ਕੋ
ਬੰਦੋ ਮਸਤਕ ਧਾਰ ॥ ੧੨੮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮੋਮਦ ਕਾਫਰ ਲੋਹ
ਦਗਾਮਲ ਸੰਭ ਕਬੋ ਉਰਮਾਂਹਿ ਨ ਧਾਰੋ ਰਾਹਿ ਅਬੋ ਸੁਖਿ
ਦੇਮਰਿ ਧੰਧਮ ਮਾਵ ਸਦਾ ਉਰਤੇ ਨਹਿ ਟਾਰੋ ਸਾਂਗੁ ਭਵੇ
ਸੁਸਪੰਰ ਇਨੰਤਰਿ ਜੋ ਦਨਦਾ ਬਲ ਨੇਤ ਸੰਭਾਰੋ। ਜੋ ਇਨ
ਤੇ ਹਰਿ ਨਾਂਹਿ ਮਿਲੈ ਤਬ ਜਾਮਨ ਸਿੰਘ ਗੁਲਾਬ ਤੁਮਾਰੋ ॥
੧੨੯ ॥ ਸਤ ਅਸ੍ਰ ਦਸਾ ਸੁਭ ਸੰਮਤ ਥੇ ਪੁਨ ਤ੍ਰਿੰਸਤ ਚਾਰ
ਭੁਏ ਅਧਿਕਾਈ। ਘਨਪੂਰ ਰਹੇ ਦਿਸ ਚਾਰ ਘਨੇ ਪੁਨ ਮੰਦ
ਸਮੀਰ ਸੁ ਬੂੰਦ ਸੁਹਾਈ। ਸਸਪੂਰਣਮਾ ਰਵਿ ਬਾਸਰ ਥੋ
ਸੁਭ ਹਾੜ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਿ ਥਿਪਾਈ। ਦਿਨ ਤਾਹਿੰ ਸਮਾਪਤਿ
ਗ੍ਰੰਥ ਹੁਯੋ ਹਰਿ ਕੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ੧੩੦ ॥
ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਤਿ ਮਾਨਸਿੰਘ ਵਰਣਿ ਸਿਖਤ ਗੁਲਾਬਸਿ
ਘੇਨ ਗੋਰੀ ਰਾਇਆ ਆਤਮ ਜੇਨਵਿਰੈਚਤੇ ਭਾਵਰ ਸਾਂਮ੍ਰਿਤ
ਸਮਾਪਤੰ ਸੰਨ ਈ: ੧੯੦੭